

A STEZHKE

M. M. Shaffir

*Permanent preservation of this book was made possible
by Judge David & Hannah Lippert*

FUNDING FOR THE CORE COLLECTION OF YIDDISH LITERATURE
WAS MADE POSSIBLE IN PART BY A GRANT FROM THE
DAVID AND BARBARA B. HIRSCHHORN FOUNDATION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

מ. מ. שאפיר

א סמעזשקע

מאנטרעאל, קאנאדע

1940

פריידען — מיט ליבשאפט

איין די שטילע נעסמן
איין טאל פון מיין געמיס
שלמען יונגע טויבן —
די טענער פון מיין ליד.

ברוך

זאל איך אפשר וועקן
דעם דרימלענדיקן קלאנג ?
טויבן, מיינע טויבן,
עפעס טוט מיר באַנג . . .

ס' איז מיר

ס'איז מיר אזוי ליכטיק,
ווי דעם פייגעלע אין זיין זינגען,
ווי דעם וואסערל אין זיין פליעסקען,
ווי דעם ווינטעלע אין זיין פליען,
ווי דעם קארן-בלימל אין זיין בליען . . .

ס'איז מיר אזוי פינצטער,
ווי דער ווערבע אין איר וויינען,
ווי דעם לעמעלע אין זיין בלאנדוען,
ווי דער סאזע אין איר קלאגן,
ווי דעם השקון-רעגן אין זיין קדיש-זאגן . . .

כ'בין א יונגער וואנדערער

כ'בין א יונגער וואנדערער
אף אן אלטן שליאך.
קוק איך אף מיין מזל —
וויין איך און איך לאך . . .

כ'היל מיין גוף אין טראנמעס,
כ'עכטיק מיט די מיין,
און פון בערגלעך אפפאל
קלויב איך קרישקעס שפיין.

נאך דאס טייכל זילבערמ,
און דער הימל בלויט
איז דער טיפער טארבע
אף מיין הוילער הויט . . .

און די שקיעה פלאקערט,
און דער מארגן בלענדט
איז דער טיפער טארבע
אף מיין מידער לענד . . .

כ'בין א יונגער וואנדערער
אף אן אלטן שליאך.
קוק איך אף מיין מזל —
וויין איך און איך לאך . . .

ווער ס'וויל גאלד און זילבער
און אסך דערצו —
איך, דער נע-ונדניק —
בלויז א ווינקל רון.

און פון מיין שטילן ווינקל
זאל אפן זיין א מיר
אין זון-צעבלענדטן הפקר,
מיט בלוי און גרין באצירט.

און מעג — ווי ליכטיקע זעגלען
פון נעכט — פון שיפן טרוים . . .
און יארן — צעבליטע צווייגן
פון א טיף-פארווארצלטן בוים . . .

וואס כ'האב ליב

פאווידל מיט מילך,
לעקעכלעך מיט מאן,
און באגין דעם אַנזאָג —
דאָס קרייען פונם האָן . . .

די בלויע פלוימען-צארטקייט,
דעם שמילן עפל-פלאם,
און דעם אין-סוף צויבער
פונם שטערן-ים.

די גינגאלדענע שמייכלען
פון אַ פיצל קינד,
און די טיפע גריווע
פונם פּרילינג-ווינט.

א שוועלבעלע אין פליען...
ת"נך און יונגע נים,
און א יידיש פאַלקס-ליד,
וואָס עלטער — בעסער איז.

פ א ר א ג

אף מיינע פינגער
ליגט

דאס פייערדיקע גאלד פון פריען טאג
און מינעט זיך און וויגט . . .
(דער זינגער

פרייט זיך ווי א קינד מיט זיין באשיידענעם פארמאג . . .)
און אין א טאטע-הויז אן אלטן
גוט איז וווינען און עס היטן
מיט א גלויבן מיט אן אויפגעבליטן,
א צעשמראלטן . . .
(כאטש די יארן

זענען ביטערע מיט הונגער-צארן,
און די איינגעזאמלטע מעת-לעתן שפארן-זיך
ווי טייכן, ווי פארמאכטע . . .)
דינער צויבער, א, פארשמאכטער,
פון מיין טאטנס ניגון ! . . .
א, צעשפילטע טעמען,
וואס האבן זיך דורכגעזיגן
דורך די לידער פון מיין מאמען!...
* * *

מיט מיין טאטנס ניגונס צויבער-וווינען,
מיט מיין מאמעס לידער-שנינען
מאך איך מחיצה רונד-ארום דער פייער-צונג פון מיין
פארצווייפלונג —

אז זי זאל מיך נישט פארלענדן . . .
שיין איך פון מיין האפענונג דאס פלעמל —
בייזע ווינטן פאטשן אים די לענדן . . .
טוליע איך צום הארץ די טויב, וואס כ'האב שוין וויפל מאל
ארויסגעשיקט,

און זי — זי קומט צוריק,
צוריקגעפלוין
א צעוונדיקטע און מיט פארשעממע אויגן . . .
* * *

יונגע ווינטלעך וויקלען זיך אף מיינע זוימען.
ערגעץ ווארט א שכר פאר מיינע טרוימען . . .

כ/בין אליין דער וועכטער,
און אליין דער מויער,
צויבער-קלאנגען צארמע
צימבלען אין מיין אויער.

כ/בין אליין דער וועכטער,
און אליין די מיר.
אונגען באגילדמע
פינמלען טיף אין מיר.

ס/נעפלט אין מיר טרויער,
ס/זונקט אין מיר פרייד —
וויפל ס/נעמט א רגע,
ווי אן אויגנבליק פארגייט . . .

כ/האלט דעם מויער אָפֿן —
זאל די פרייד אַרײַן;
טריפט די פרייד אין טראַפֿנס
און ס/פלייצט די פיין . . .

דאס ווארט מיינס

אזוויי א שוואלכן-פאָר אַ פארליבטם
ציליעט דעם רוים מיין געפיל — א רינג . . .
דאָס וואָרט מיינס פלאַטערט, פלאַטערט-נאָך,
אזוויי אַ קראַנקער שמעטערלינג.

מיין וואָרט איז שמיל און שטאַמלדיק,
די לעפּצן מיינע זענען שטאַר,
זיי גליווערן ווי אין אַ פּראָסט —
און אין מיין האַרץ איז הייסער זשאַר.

וואָס טויגן מיר די שטאַמל-רייד —
צי שמילן זיי דען מיין געוויין ?
די אויגן מיינע — פול געשריי,
מיין מויל — די שטומקייט פון אַ שטיין . . .

איך גיי אין טרויער איינגעהילט,
און מיין האַרץ איז פול געכליפ —
דאָס וואָרט מיינס, אַ צעפליקטע רויז,
וויינט אָף מיין פאַרשטאַרטער ליפּ . . .

פון די צווייגן קאפעט אונט

מיין וואָרט איז אַ פּויגל אין פּלאַטער,
מיין בענקשאַפט — אַ פּאַרוונדיקטע שױב,
מיט פּאַרטינעטע אויגן
קושט דעם הימל מיין שױב . . .

דער הימל איז אַ גילדענער הענג-לייכטער
איבערן הויכן געצעלט פון דער נאַכט.
זיינע פולע טייכן שמערן
שפיגלען זיך אין מיר פאַרשמאַכט.

דאָס ליד גייט-אום אין מיר
אַזויווי דער גאַנג פון די שמערן.
אפּשר וועט דערפון
מיין ווונד פאַרצויגן ווערן.

פון די צווייגן קאפעט אונט,
אַ ווינטל ווינט מיך אום,
וויג-איינ, אַ, כאַטש אַף אַ רגע
פון מיין ווונד די בלוטיקע בלוט.

נעם אריין . . .

נעם-אריין אין דין סימפאניע
מיינע שטאמל-רייד.
כ׳האָב נישט קיין אַרגל-טענער
און כ׳האָב נישט קיין טרומייט —
סיידן דיר פעלט צום רומל
אַ פארשעמטע פלייט.

אַ וואָג מיט צוויי אומרו-שאַלן
צאָפלט אין מיין געמיט:
גרויע פעדים טרויער
ציליען-דורך מיין ליד
און מיינע העלע טרעלן
אף ליבע און אף פריד.

פון אונטער וואַגל-שטויבן
קומט מיין אויסגעשריי.
טרויער-שאַטנעם פאלן
אף מיין לידער-שניי.
דעם מענטשנעם אלע פיינען —
ווי טוען זיי מיר וויי !

אַ געצילטער שטיין-שפיין
אין סאַמע קנעכל-ביין —
אזוי האַט מיין האַרץ געטראָפן
אַ שאַרפער ווייטיק-שטיין . . .
נעם-אריין אין דין סימפאניע
מיין פלייט פארשעמט געוויין . . .

מ י י ז 5 י ד

מיין ליד איז נאָר אַ פונקען-שפּריי
פונם פייער, וואָס ברענט אין מיר.
מיין ליד איז דער גרינגער, מינוטיקער שוים
פונם ים, וואָס ברויזט אין מיר.

מיין ליד איז נאָר דאָס שטאַמלען,
דער שטילער אָך פונם וויינען אין מיר.
סיצאַפּלט בלויז אין מיין ליד דער אָפּהילך
פון די געשרייען, וואָס אין מיר.

סיקען די נאַכט נישט היילן
די וואונדן מיינע פון באַטאַג.
סיקען מיין ליד נישט שטילן
אין מיר די טרויער-קלאַג.

וואַלט איך זיין א פאסטור
און געפאשעט רינד —
וואַלט איך זיך געהברט
מיטן בארג און מיטן ווינט.

וואַלט איך זיין א ספלאווניק
און געטריבן וואַלד —
אך, וואַלט איך געזונגען!
אך, וואַלט איך געשאַלט!

נאָר איך בין א ציגיינער
און פיר-אום א בער —
און אף די מארקן טאַנצט ער
א מאדנעם אומעם-שער . . .

איבער די געמאַרקן
שלעפ איך מיך ארום —
אזוויי א פארמשפּטער,
מידערהייט און שמוס . . .

דער בער גייט-נאָך פאראומערט,
אין דער נאָז א רינג —
ווי אַסיען-רעגן פאלן אף מיר
די מוטנע קייטן-קלינג.

און אז דער בער נעמט טאַנצן —
טאַנצן איך מיט אים מיט . . .
אך, ווי בריען אין מיין לייב
די טיפע קייטן-שניט!

איך ווער אויס ציגיינער
און בין דער בער אליין —
און גיי-נאָך פאראומערט
מיט א שווער געוויין . . .

אז וויי צו מיינע יארן !

א שוועלבעלע טוקט זיך פליענדיק
איין כוואליעם גאלדענעם קארן;
נאר איך גיי-אום מיט מעמפע טריט —
אז וויי צו מיינע יארן !

א שוועלבעלע עפנט דאס פיסקעלע —
שימץ זיך טרעלן ווי ליכטיקע פערל;
נאר איך, אז איך עפן-אויף מיין מויל —
האב איך נישט ווער ס'זאל מיך הערן.

א שוועלבעלעס ליד איז ציכטיק-בלוי
און רופט-ארויס א טרער;
נאר איך — מיין ליד איז אומעטיק
אזויווי א קראנקער בער.

פאשען זיך קי אף מיינע פעלדער,
 טיף איך מיין נשמה-מאָל.
 איך גיי זיי נאָך מיט ליבשאפט
 אין הלום פון באַנאַכט אמאָל . . .

זיי ציען אף די גראָזן
 פעדים סלינע — פעט און זים.
 ווי פולע לאַגלען הענגען-אַראָפּ
 די אויטערס צווישן זייערע פים.

(אַמאָל האָט אין הלום מיין ליפּ באַרירט
 די וואַרעמע בייכער פון די קי.
 געבענמשט זאָל זיין די העלע זעונג
 פון מיין דיכטונגס סאַמע-פרי . . .)

מילד-אויגיקע און שטילע
 שפּאַנען אין מיר פאַרביי די קי.
 סיוואַקסט אין מיר פון זייער גאַנג
 אַ וואַנדערלעך געבלי . . .

ד א ר ה

דאס דארף — אין טאל צעשפרענקלט —
וואשט זיך אויס די אויגן אין א טייכל הימל-בלוי.
דאס דארף איז ליים און שטרוי.

פון אונטער א כאטע-דאשעק
גיט א פלי ארויס א שוואלב . . .
די קו אין שטאל מערוקעט נאך איר קאלב . . .

אף א דעכל-הארב
דערוואכט דאס בושל-נעסט.
די מאמע פליט-אוועק צום זומפ נאך קעסט.

אף א דרענגל פון א פלייטל,
פון א ווערבע-ריטקעלעך-געשפין,
שמעקט אן ערדענער לאדין.

א וואגן נייע פעמער
פארט-פארביי אין שמאט אריין.
דאס פרישע האליץ פארשמעקט די לופט מיט פיכטן-וויין.

א פויער שארפט די קאסע,
די קאסע איז דער פידל, און דער שטיין — דער סמיק.
די טענער סקריפען: פויער-גליק . . .

ער ווישט זיך מיט אן ארבל העמד דעם שמערן.
פון גראזן-בלוט איז פייכט דער קאסעס בלאנק.
ער זעט שוין סטויגן אין געדאנק . . .

שטייט אָן אַרים קלויסטערל,
וואוּ שישניידן זיך די וועגן.
דעם וואַנדערער דעם מידן
גייט עס שטיל אַקעגן . . .

אינס איינגעדאַרטן הייפל
יעזום הענגט און דומעט —
אפשר וועט זיך ווער דערמאנען
מיט א תפילה קומען.

ער איז מיד, ס'איז האַלבער טאָג.
די גלידער זיינע שמאַכטן.
אף זיין צעפלאַכמענער דערנער-קרוין ~~זינגט~~ —
א וואַראַנע א פארטראכטע.

אף די קלויסטערל-מרעפלעל קלאַנט
א בעטלערקע א בלינדע:
שענקט מיר, שענקט מיר א נדבה,
גוטע מענטשן-קינדער.

* * *

פאַרנאַכט, די בעטלערקע הינקט אהיים
מיט ~~זי~~ קופערנע דריי גראַשן.
דער וואַראַנעס קראַקן האַט איר געזאַגט,
אז דער טאָג האַט זיך אויסגעלאַשן.

קוקט דאָס קלויסטערל איר נאָך,
ביז זי ווערט פאַרשווונדן.
דער מערב-הימל פאַרבט-איבער
אפן יעזום-האַלץ די ווונדן . . .

די צערקווע שטייט אינמיטן דארף,
דאס קרעטשמעלע — אויך אינמיטן.
דא פירט מען אפילו זומער
דעם טויטן אף א שליטן.*

דעם שליטן שלעפן צוויי אַקסן
און סלינען דערביי — א שרעק,
און פאַכען מיט די וויידלען
די פליגן פון זיך אַוועק.

די שליטן-אייזנס קוויטשען
און בייסן זיך איין אין שטיין.
די קלאַגערן גייט-נאָך פון הינטן
מיט א גרויס געוויין.

דער פאַפּ איז אויסגעפרעסן,
צו א מת דערלעגט ער ניט.
ברוין-געלע צוקער-געבעקסן
און קויליטשן טראַגט מען מיט.

דאָס דערפל ליגט צעיאַטערט
אונטער הימל און ווינט.
און אזויווי אף א טויטן
וואַיען ביינאַכט די הינט . . .

* א מנהג אזא

דאָס פויערל

דער ברויזן נחלה איז שוין פאַרזוימ
מיט האַבער און מיט קאַרן.
עסס דאָס פויערל ביז צום שנימ
שמילע פיין און צאַרן...

קוקט דאָס פויערל פרום אַרויס
פון זיין גרויער כאַטע:
„היט אונדז אָפּ פון טריקעניש
און פון הונגער, מאַטע“.

קומען וואַכן אַן פון וויימ,
דאַרשטיקע און דאַרע,
אַן אַ וואַלקנדל אַ פייכמן,
אַן אַ רעגן-שפאַרע.

קומען וואַכן אַן פון וויימ,
בייזע וועלף אַ משאַטע,
באַפאַלן זיי דאָס פויערל
און וואַרגן אים אין כאַטע.

און אַז ס'קומט די צייט פון שנימ,
באַוויינט ער זיך די יאַרן —
וון וועט ער נעמען איצט אָף ברויט,
וון האַבער און וון קאַרן?

און אז ס'וויינט דאָס פויערל,
וויינט-מיט זיין ווייב און קינד;
ס'וויינט אין קיך דער פריפעמשיק
און אין שטאַל — זיין רינד...

א שריפה אין דארף

דאס דארף איז שימער אויסגעזיט.
דער דלות, דער געירשעמער — די כאטעס מיט די שמאלן —
שפרענקלט זיך אראפ א טאל,
ארויף א בארג.
אינמיטן דארף די צערקווע שטייט,
מיט אן אויסגעקרומטן קארק,
און אף א דרענגל אָנגעשפארט —
זי זאל נישט פאלן.

דאס קרעטשמעלע שטייט אויך אינמיטן.
נאָר אַזווען עס זאל נישט שמיין,
איז עס פארזאָרגט מיט לייזונג.
פון די ווייטסטע כאטעס
קומט מען מיטן ווייב צו גיין
און מיפארזעצט ביים קרעטשמעלע די שמאטעס
פאר א פלעשל בראנפן, פאר א גלעזל,
וואָהיין זאל זיך אַ פויערל דען גיין,
אז ס'טרעט די נויט אים צו צום ביין ?
אין קרעטשמעלע — נו יא,
זיך כאַטש דעם האַלדז באַנעצן.
(דאַנקען גאַט, נאָך דאָ
א מלבוש צו פארזעצן . . .)

א שריפה האט אפגעווארט אינמיטן נאכט די שטילסטע שטיל
און זיך געווארפן אף א כאטע.
אפן סאמעטענעם הימל
האט געבלאנדזעט דער לבנה-מעלער א שמשערבאטער.
האט די שריפה זיך צעקנאקט
און אויפגעשטורכעט פונם דרימל
מיטאמאל
דאס גאנצע דארף. (דער טאל
האט זיך באוויזן דורך א קינדערישער, בלויער בריל . . .)

א נאקעטער האט מיט צוויי לאנגע הענט
געקראצט די ווענט
פון א פאראומערט קערניטשקעלע, העט-אוועק פון טראקט.
מיט עמערס ליימיק וואסער האט מען ביז דערלאנגט דער
שריפה אין די זייטן.

פלייך נאך פלייך.
פון ווייטנס
האט געקלאגט דער ברונעם-דראנג . . .
די צערקווע האט מיט אלע כוחות זיך געדראפעט:
גלאנג! גליי-גלאנג!
די שכינותדיקע דעכער האבן שווער געסאפעט.

פלוצים האט א קוויטש ארויסגעפלאטערט
פונם פייער, זיך געראנגלט, זיך געבעטן — — —
און איז אנטשוויגן,
ווי געבליבן ליגן
טויט-פארמאטערט . . .
אין די אויגן האבן א ברי געטאן די טרערן . . .
און אין דער הויך,
העכער פונם הויך,
האט געצאפלט און זיך אויסגעלאשן א שמערן . . .

קי א משערעדע גייט פון דער פאשע.
זיי שמעלן זאמע, שמעקעדיקע טריט.
ס'הוידען זיך די ווערבע-צווייגן מיט.

די ערד איז אויפגעוירן ווי אף הייוון.
ס'איז נאך א לאנג-דערווארטן רעגן-גאס.
פון נאענטן וואלד קלינגט אפ א יענער-שאס.

די קי-פיים קנעטן-אויס די בלאמע-טייגן.
דער פאסטוך-יונג גייט אנגעטאן א זאק.
אן אויסגעווייקטן פונם רעגן-שלאק.

די רעגן-טראפן-שנירלעך אף די צווייגן
ציטערן פארן אונט-ווינטס ריר-אן.
די זון פארגייט — א פלאקערדיקער שפאן.

פון א כאטע הערט זיך א געפילדער.
פון א קוימען גייט א דינער רויך.
ס'דונערט ערגעץ ווייט און העט-העט הויך.

א פויגל אף א בוים האט זיך צעפלאטערט.
און נאך זיין פליגל-קלאפ איז מיטאמאל
די נאכט אראפגעפאלן אפן טאל.

אף די האריוואנטן בליצט מיט אומעט.
א רעגן פאלט — פאוואלע... שמיל... פארטראכט...
ס'עט אזוי רעגענען א גאנצע נאכט.

אסיעור-פעלדער

וואנדער-פייגל — אין אן איינסער — ציליען-דורך די הויך.
שטאפל-שייטערס קיסנען אף די פעלדער-נאָפּלען.
צו די מעזשעס ציען שלייערן רויך.

ערגעץ אין אַ בערגל פריסיק דינצט זיך אַ פּאַפּשוי.
ווינטעלעך צעטראָגן זיינע זיסע ווירצן,
צעשענקען זיי אין טאָל, אין מוטנעם סלוי...

צו אַ ביימל טוליעם-זיך אַן אומגעפּאַלענער פּלוימ.
אַ טעלעמ־שקעלע בלאַנקעם-אום, באַניוכעם
די פיסלעך די פאַרבליבענע פון היפּטלעך קרויט.

אַ נעפּל-רענגנדל באַטריפט די ערד.
מיחאַט זי אַנטבלויזט און ס'איז איר קאַלמ... זי כליפעט...
אַף אירע ברוסטן דרימלען רויכן — ווייסע בערד...

פון ערגעץ-ווי יאַגט-אַן אַ טשאַמע הינט
פאַרבּרודיקטע — מיאַנט זיך נאָך אַ צויקע.
די פעלן זייערע שויבערן זיך אין ווינט.

אסיעו פארנאכט

דער אַסיען בלאַזט אין טאַל
ווי דורך אַ קראַנקער פלייט.
דער וואַלד איז אַ טרויער-האַרף,
וואָס כליפּעט און באַלייט.

איבער די ביימער-סטרונעם גייט
די האַנט פונם ווינט פרטראַכט.
די שקיעה בלוטיקט-אויס
אינם שויס פון דער נאַכט.

דורך דער לאַנקע אַ טייכל גייט —
כּיהאַב דיך ליב פון קליינערהייט.
גייט און גייט און בלייבט נישט שטיין —
כּיהאַב דיך ליב, ווייל דו ביסט שוין.

וואַקסט ביים ברעג אַ באַרן-בוים —
אַזויווי איך ביי דיר אין טרוים;
שפיגלט זיך אין טייכלם בלוי —
פונקט ווי איך אין דיר אַזוי...

און פאַרביי אַ פּויגל פליט
און אַ זיסן טרעל פאַרציט —
דאַס נעמט ער מיט אַ גרום פאַר דיר
פון מיין ליבשאַפט און פון מיר...

לאסמשעט מיך א דוינעלע
פונם בארג אקעגן.
וויפל וואכן איז שוין,
זינט כ'האב דיך נישט באגעגנט.

כ'האב געהערט, ס'חברט זיך
צו דיר אן אנדער מיידל.
יענעם זאל אן אומגליק טרעפן,
ווער ס'וויל אונדז צעשיידן.

דער פאפשווי איז שוין ארויס,
און דער קארן אויכעט.
קום, אנדריי, צוריק צו גיין —
כ'בין דיר אלצדינג מוחל.

קום באנאכט צום טייכל צו —
דארטן זעט נישט קיינער,
נאר די שמערן טוקן זיך
און די ווערבעס וויינען.

כ'על דיר עפענען מיין הארץ,
כ'קען עס מער נישט טראגן.
בייזע צינגער טראכטן-אויס —
הער נישט וואס זיי זאגן.

כ'האב מיין מאמען אלץ דערציילט —
מענסט זי איבערפרעגן.
כ'וויל אזוי צו וועסנע-צייט
שוין א יינגל זייגן.

כ'וועל אים מיטנעמען אין פעלד.
כ'וועל דיר העלפן גראבן.
וויפל קינדערלעך דו ווילסט,
וועל איך זיי דיר האבן.

דוינע, דוינע, דוינעלע,
טוסט מיך גאנץ פארציקן.
כ'וועל א בינמל ליבע-גראז
היינט אנדרייען שיקן...

דוינע, דוינע, טייער ליד,
דיך צו זינגען כווער נישט מיד.
דוינע — פייער, דוינע — פלאם,
אומעם-כוואליעם, ווייען-ים...

קושט די פרילינג-זון דאס פעלד —
האב איך קיינעם אף דער וועלט,
חוץ דעם דוינע-פייפעלע,
חוץ דעם כישוף-רייפעלע...

קומט דער ליבער זומער אָן,
ברענט אין פעלד דער רויטער מאָן,
צייטיקט זיך אין פעלד דאָס ברויט,
וואַקסט ביי מיר אין שטוב די נויט...
דאָס ברויט אין פעלד איז נישט פאַר מיר,
נאָר פאַרן פריץ און באַנקיר.
וויינען קינדער פאַר מיין מיר,
וויינט די דוינע גלייך מיט מיר...

און אז ס'בילט דער אַמיען-ווינט
ווי אַ משאַטע וויסמע הינט,
און מיין כאַטע און מיין וועלט
ציטערן פאַר שרעק און קעלט —
צערטלט מיך דער דוינע-שאַל,
עפנט זיך מיין טרערן-קוואַל;
האָב איך דעמאָלט גאַרנישט מער,
חוץ דער דוינע און מיין טרער...

ברענט דער פראַסט אין דאַרף ווי פייער —
איז די דוינע טאַפלט-טייער
זינג איך דעמאָלט דוינעס צוויי,
יאַמער-אויס מיין וויי אין זיי.

זינג איך דעמאלט דוינעס פיר,
כליפעט-צו דאס הארץ אין מיר.
זינג איך דעמאלט אף אמאל
דוינעס, דוינעס, אן א צאל...

* * *

קומט די האלבע נאכט צו גיין
מיט קאשמאר און מיט געוויין.
יאגט א ווינט אן פונם וואלד,
טויזנט יארן איז ער אלט.
קלאפט ער אן ביי מיר אין מיר.
„וויכער, וואס דערציילסטו מיר?“
און דער וויכער ענטפערט מיר:
„הער, א נייעס ברענג איך דיר...
פון די דערפער פון ארום
האָסטו נישט געהערט דעם ברום?...“
— „כ׳האָב געהערט דעם ברום פון ווייט —
זאָג זשע מיר, וואָס דאָס באַמייט.“

פאָסט דער ווינט דאָס דארע שטרוי
און ער זשורזשעט אַט-אַזוי:
„פויער, ס׳האַט גענוג גענאַרט
דיך דער פרייך, דער באַיאַר.
דו, אַנדריי, און דו, שטעפאַן,
ברויט איז דאָך גענוג פאַראַן —
ס׳פלאַצט דער שפייכלער ביים באַיאַר,
ס׳פלאַצט פון תבואה זיין האַמבאַר.
דער באַיאַר איז רייך און שלעכט
און ער הערט נישט אייער קרעכץ.
אייער קרעכץ מיט גאַל געמישט
אַרט דעם זאַטן פרייך נישט.
פאַלן עופעלעך ווי פליגן —
שטייען לידיקע די וויגן...“

פאלן קינדערלעך ווי שמרוי —
שניידט דער מאמעס הארץ אזוי...
פויער, האסט געהערט דעם ברום
פון די דערפער פון ארום?
דארטן קומט מען זיך צענויף
און מישפאנט צום פריצם הויף
און מטיילט זיך ערלעך איין
מיטן וויין און מיטן וויין...”

און דער וויכער איז אוועק,
איז צוריק צו זיך אין העק,
און די נאכט האט צוגעדעקט
וואס דער ווינט האט מיר אנטפלעקט...
און ווו דער ווינט האט נישט דערזאגט,
האט אין שייבל בלוי געמאגט,
און אין א רגע, רגעס צוויי
האט דער האן געמאן א קריי...

דוינע, טייער ליד מיינס דו,
ס'איז אוועק פון מיר די רו
זינט דער ווינט האט מיך געוועקט
און האט מיר דעם סוד אנטפלעקט...
איך גיי-אום מיט שווערע טריט
און קיין שלאף מער נעמט מיך נישט...

דוינע, דוינע, וועסט אמאל
לאזן הערן זיך אין טאל,
ווען קיין פריץ וועט נישט זיין
און קיין הונגער און קיין פיין.
זעט וועט זיין אין יעדן הויז
און די פרייד — א וועלט די גרויס...
דוינע, דוינע, טייער ליד,
דיך צו זינגען כווער נישט מיד...

כ'האב איר היינט א בריוו געשריבן,
 און געשיקט א קוש א ליבן,
 א קוש די ליפן און די אויגן...
 נו, פלי זשע, בריוו, ווי פייל פון בויגן
 און קום אהינצו גיך און באַלד;
 דאַרט שטייט א שטיבעלע ביים וואַלד —
 זאַלסט אַנקלאַפּן אין פענצטער שמיל
 און זאַלסט איר זאַגן, וואָס איך וויל;
 די בענקשאַפט יערט אין מיר ווי וויין...
 מיזאַגט כ'על דאָ קיין סך נישט זיין,
 ווייל די מלחמה איז באַלד שוין אויס,
 און זי זאַל אויספּוצן דאָס הויז,
 און פאַרן הויז פאַרזעצן בלומען,
 ווייל אינגיכן וועל איך קומען,
 ווייל אינגיכן כ'קום אַהיים —
 און זי וועט מיר אַקעגנגיין
 און אַזש צעוויינען זיך פאַר פרייד:
 זע נאַר, זע נאַר ווער ס'גיט!...
 און תיכף, נאָך אַ וואָך, צי צוויי,
 ווי-נאַר מ'עט איינזאַמלען דאָס היי,
 אַז מ'עט דערלעבן מיט געזונט,
 וועט זיין די חתונה ביי אונדז...

ס'איז מיר ווינד און ס'איז מיר וויי

שמיים אין טאָל אָן אַלמע מיל —
וויין איך דאַרמז אין דער שמיל:
שמייען דאַרמז ווערבעס צוויי —
וויין איך אויס מיין האַרץ פאַר זיי.

ערגעץ ווייט אין קעלט און שניי,
איז געפאַלן מיין אַנדריי;
ערגעץ אָף אַ וויסמן פעלד
האַט זיין האַרץ זיך אָפגעשמעלט

דעם באַיאַרם צוויי שיינע זין
זענען נישט אַוועק אַהין,
נאָר אַנדרייען גאָר געשיקט —
האַט אַ קויל זיין האַרץ פאַרציקט...

האַט זיין האַרץ זיך אָפגעשמעלט
ערגעץ אָף אַ וויסמן פעלד
ערגעץ ווייט, אין קעלט און שניי;
ס'איז מיר ווינד און ס'איז מיר וויי...

אפן ביימעלע א שוואַלב

אפן ביימעלע א שוואַלב
שמיים און טירילייקעם.
אירע טרערן — טרויעריקע,
דורכגעזאפט מיט ווייטיק...

„כ׳האַב א נעמטעלע פאַרמאַגט
„אונטער שמילער סטריכע;
„ווי געווען נאָך אזא גליק?
„זוער — צו מיר געגליכן?

„איך האָב אייעלעך געלפֿגט,
„קליינע און געשפרענקלטע,
„זיי געוואַרעמט און געהיט
„מיט א זיסער בענקעניש.

„כ׳האַב אף עופעלעך געוואַרט
„לאַנגע, לאַנגע וואַכן,
„ביז זיי קוים זיך אויסגעפיקט
„און אַרויסגעקראַכן.

„קליינינקע און נאַקעמע,
„לויבניקעלעך שוואַכע —
„נישט א גאַנצן טאַג געוואַלט
„די פּיסקעלעך פאַרמאַכן.

„זיי געווארעמט און געשפיזט
„און געלערנט פליען,
„פליגן וויאזוי צו כאפן
„אין די אינדערפריען.

— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —

„ביקום אהיים פון שפיז-געיעג —
„שמיל איז און פארנאכטלעך —
„ליידיק איז דאס נעסטעלע,
„פעדערלעך פארשמאכטע...

אפן ביימעלע א שוואַלב
שטייט און טירילייקעס
אירע טרעלן — טרויעריקע,
דורכגעזאפט מיט ווייסיק...

ש ט ע ט ל

זיצט דער טאטע און ער ברומט.
ס/ברומט, דאכט, אויך זיין שאטן...
ווער האט אזא בענקעניש
און מיר איינגעקנאטן?

ווען דער טאטע וואלט אצינד
ליגן שוין און שלאפן,
וואלט איך אויפגעפראלט די מיר
און ארויסגעלאפן.

כ/וואלט ווי א הירש זיך אומגעיאגט
ביז צום בלויען מאגן,
און מיין אומרו איינגעשטילט,
און איינגעשטילט מיין נאגן...

דרימלט איין דער טאטע
איבערן „יורה דעה“,
ציליע איך מיך ארויס פון שטוב—
גרינגער פון א פייע...

ליגט פאר מיר דאס פעלד צעשפרייט
אין לבנה-פלימער —
און פון א צויבער-ווייט איך הער
זילבער-מענער-צימער...

און די ווייט — זי ציט און ציט —
א, זאל זי מיך פארשלינגען!
דער הימל וויגט זיך איבער מיר
און מלאכים זינגען...

צי איך אן די גרינגע פים
און איך נעם זיך יאגן —
און מיט מיר די גאנצע וועלט
נעמט שוועבן און זיך טראגן...

— — — — —
כידערוואך, דער טאטע זיצט און ברומט,
סיברומט, דאכט, אויך זיין שאטן...
ווער האט אזא בענקעניש
אין מיר איינגעקנאטן?

ערשמע שפראצן פון מיין ליד

ערשמע שפראצן פון מיין ליד
ציטערן ווי גרעזעלעך
שמילע און פארשמאכטע...

שמעמעלע מיין הויקערדיקס,
דינער אומעט אין מיין ליד —
קנאספן נאך פארמאכטע...

אינס בלויזן אינדערפרי
בלאנדזעט-אום א ווייסע מויב —
פליגל ערשט-דערוואכטע...

וואגלט-אום און צאפלט-אום
איבער קליינע הייזעלעך,
געסלעך נישט געדאכטע...

ערשמע בליונג פון מיין ליד
אף מיין ווייטיקדיקן וועג —
ווייען אויסגעלאכטע...

שאץ, מאי, 1927

פרימאדיגן אין שטעטל

קומט א יידל אָנגעקרקעכצט
מיט טריטעלעך מיט שמילע,
אונטערן אַרעם אין א זעקעלע —
אָן איינגעדאַרטע תפילה.

פון די קראַנקע הויפן
זאַמלען זיך די קינדער.
צו דער שחיטה טרייבט מען
צוויי סלינעדיקע רינדער.

דער געפאַרבטער קלויסטער שפיץ
שמעכט דעם הימל ברוגז.
דאָס אַלטע בית-המדרש
שטייט זיך איינגעבויגן...

קומט א פויערל צו פארן
 מיט בארכולקעלעך א זעקל —
 שפאנט ער אויס די שקאפע,
 בינדט זי צו צו א פארבלאטיקט פלעקל,
 מאכט צו זיך אליין: „נו, גוט...“ —
 וואקסט-אויס ארום דעם וועגעלע א רעדל יידעלעך
 אין איין מינוט...

„...איז וויפל ווילסטו פארן זעקל ברעקע?“
 „דוואציק טרע.“
 גיט א שמיץ דעם קאפ דער ערשמער: „טאקע!“
 מאכט דער צווייטער: „בע...“

ווערט שמיל א רגע צוויי,
 מיזעט נישט איינס דאס אנדערע,
 ביז מישפרינגט ארויס א דריטער:
 „נו-זשע, פונם זעקל ווילסטו טאקע פמור ווערן,
 צי דו טרייבסט מיט אונדז קאמאָוועס?“
 (פון די קאליע אויגן רינגען אים פון זיך אליין די טרערן)

רופט זיך אפ דאס פויערל, מיט היץ:
 „קאמאָוועס גארע?“
 אט-אט איז שוין אוועק דער מאַג —
 און כהאָב נאָך-נישט געהאַט אין מויל...
 א ווייז אהער שוין פון א צוואנציקער א שפיץ —
 און זאל עס אייך באַקומען וויל...“

נאָר ס'עקבערט-אויס אַן אַנדערער פאַרשלאָפֿן, פּויל:
 „וואַסיל, צי וויאָזוי דו הייסט שוין דאָרט —
 דו נעמ אַ צענערל און פאַר זיך דיר אַהיים געזונטערהייט...
 און ווינציקער געטראַכט —
 אַ רעגן-כמאַרע יאַנט-אַהער,
 און ס'עט נאָך כאַפֿן דיך די נאַכט...
 וואָס טויגן דיר אומזיסטע ריידן?“
 (און בלייבט אַזוויי אַ טשוטשע שטיין,
 מיט אויסגעשפּרייטע הענט
 און צוגעשמידט צום אָרט.
 צי גאַר ווי פֿון אַ פאַרעליז פאַרלענדט.)

און אַלע שטרעקן-אויס די העלדזער צו דער כמאַרע
 און בלייבן שטיין פאַרקלערט...
 ביז ס'וואַרטשעט-אויס דאָס פּויערל:
 „עך-עך, יידלאַקעס,
 היינט איז אייך באַשערט...
 נו, ווייזט-אַהער דאָס צענערל, די שמאַטע —
 לאַמיר קויפֿן אַ פאַר פינמעלעך פאַפּשויע-מעל
 פאַר הונגעריקע ווייב און קינדערלעך אין כאַטע...
 אַ רוח אין אייערע פאַרשמאַלצעוועטע בערדן!...“
 * * *

די זון פאַרגייט.
 ס'פאַרקעט זיך אַף אַ פאַרנעצטער זשמעניע היי
 אַן אויסגעקראַכן עוף.
 אין בלאַטע טאַפּטשען אום ווי צוויי גלגלים
 ציגן צוויי...
 און יידן, קרעכצנדיק ווי קראַנקע,
 שאַרן זיך אין קלויז אַריין זיין ליבן נאַמען דאַנקען...

פון דער שקיעה הינטערן פריצם וועלדער
איז צעפלאצט דעם שמעטלם בלייכע באק.
אַ בעטלערל ציילט-איבער אין דער פאלע
די פארדארטע שטיקלעך ברויט פונם זאק.

דאָס שמעטל אַמעמט ווי נאָך אַ חלשות;
אַ טאָג געווען — אַן אַנגעגליטע טאָג.
סיווערן ווינציקער די גרינע פליגן
אינמיטן מאַרק אַרום אַ מויטער קאַץ

דאָס שמעטעלע — אַ קנופּ האַרבאַטע געסלעך.
אַף אַ פּריווע האַלט אַ מאמע אין שוים
אַ וויינענדיקן קינדס פאַרלאָזן קעפל —
און שילט און באַכעט-צו, בעת זי לויזט...

אַ קאַזע טראַכט: גענוג געמעלה-גיריהט;
זי שמעלט זיך אויף און נעמט צו חלום גיין...
פאַר דער קלויז דערהערט זי מנחה-מורמלען —
שפּרינגט זי קדוש און מעקעט-צו: אמן...

זי קראַצט זיך אויס דערנאָך דאָס פעלכל
דאָס ברודיקע, און לאָזט זיך ווייטער גיין.
פון הינטערן בית-עלמין-פלוויט דערטראַגט זיך
פון אַ הונט אַ וואַיענדיק געוויין...

א מעשה מיט אן אפלינקע *)

דריי ווייבער שטייען איבערן מארק צעשמעלט.
אינע וויל אן עוף אף שבת, נאָר אין גלייכן געלט.
די צייט איז אַ געשלאָגענע, מיט בלוט קומט אַן דער לעי: (**)
„לעלע (***) מיטן הינדל, קום אַהערצו, העי!“
די לעלע אָבער הערט נישט... זי קען שוין דאָס פאַרשוין —
מסתמא אויסגעטאַפט היינט אַ פּופצן הינער שוין...
פּופצן הינער אויסגעטאַפט און נישט געקויפט קיין איינע; —
ווער ס'קען נישט ציפען — אַ בראַנד איר אין די ביינער...
די צווייטע וויל פאַרבאַקעכץ פאַרן ביסל יויך —
אַפן ביסל עוף-יויך וואַרט אַ גאַנצע וואַך דער בויך.
קיין פלייש טאָר זי נישט עסן — און אפילו ווען זי מעג...
וויי צו אירע יאַרן, ווינד צו אירע מעג.
געקויפט אַ שטיקל עוף, אַ שטיקל הויט און ביין —
פאַר איר שטוב יתומים, פאַר איר שטוב געוויין
זיי — דאָס פלייש, די ביינדעלעך, איר — דאָס ביסל יויך.
אַפן ביסל עוף-יויך וואַרט אַ גאַנצע וואַך דער בויך.

די דריטע האָט פאַרגעסן וואָס אַזוינס זי וויל — — —
דער מאַרק איז שוין אַריבער און פּוסמלעך איז און שטיל...
ס'הויבט זיך אַן פאַרכמאַרען, ס'עט באלד אַ רעגן גיין.
„וואָס אַזוינס האָב איך געוואַלט: באַב, צי קרויט, צי כריין?“
ווי אַ קראַנקער פּויגל פּישטשען אירע רייד —
„דער קאַפּ איז דאָך נישט מיינער — פאַר צרות און פאַר לייד...“
זי גיט אַ זיפּץ און דרייט זיך אויס און וויל שוין גיין אַהיים —
שטעלט זי אָפּ אַ פּויערל מיט אויוועלעך פון ליים.
„נאָ דיר אויוועלעך צום טיש, דו פּויערישער קאַפּ!“
זעט ער, אַז ס'איז עפעס נישט, לאַזט ער זי שוין אָפּ.

(*) אַ זאַלץ-ברעטל, געפלאַכטן פון ווערב-עריטלעך.

(**) רומעניש געלט.

(***) רומעניש: ליבינקע.

שמעלם זי אָפּ אַ צווייטער מיט טשערעפענע טעפּ —
 מאַכט זי דריי מאל: „טפּ, טפּ, טפּ! צו מיינע שונאים קעפּ!“
 שמעלם זי אָפּ אַ דריטער: „ברעזענע בעזימער — אָט...“
 מאַכט זי: „פאַרוואָס קומט מיר אזאָ ווייטיק, גאַט?
 פאַרוואָס זאָל איך פאַרגעסן פון דאַנען ביז אַהער?“
 זי גיט אַ שנייץ דאָס נעזל און גיט אַ וויש אַ טרער —
 און שמעלם דריב-דריבנע טריטעלעך און זיפּצלט זיך אַלץ צו —
 אזוי לאַנג ביז ס'וועקט זי אויף אַ מרוקען פון אַ קו...
 „אַן אַפּלינקע! אַן אַפּלינקע!“ (זי הויבט אַזש אָן צו פליען...)
 איר אַפּלינקע איז ירושה פון דער מאַמען, זאָל זיך מען —
 און איר מאַמע האָט זי באַקומען פון איר באַבען נאָך —
 נו, איז זי שוין צעפאַרן און איז שוין סאַמע לאַך.
 דאָ אַנמלט זאַלצט זי אויס אַ ברויזן מאַרד-ביין —
 דאָס גיט דער יישקע טעמים, מיזאַנט: אפילו חן —
 און גייט זיך צו צום פריפעטיק, זיך פאַרענען ביים פייער —
 די יישקע זאָל געראַטן — ס'קאַסט דען ווינציק טייער? —
 און אויסגלייכן די טריניטשקע — זי הינקט שוין אָפּ אַ זייט —
 די טריניטשקע איז ירושה, זי קומט פון זייער ווייט...
 ירושה איז אויך דאָס טעפל, דאָס פאַקרישקעלע — אויך,
 די באַבע וויכנע האָט נאָך געקאַכט אין דעם-אַ טעפל יוד.
 און ווי זי שטייט אזוי ביים פייער — פּלוצים: עפעס ציק!
 און עפעס דאַכט זיך איר: די שטוב האָט זיך געמאַן אַ וויג...
 אַ דריי דעם קאַפּ — נישטאַ דער ביין! דער ביין וווּ איז? אַ בראַך!
 (דער ביין איז דורכגעפאַלן דורך דער אַפּלינקעס אַ לאַך — — —)
 זי זוכט אַהער, זי זוכט אַהין — נישטאַ דער ביין! אַ קלאַג!
 (דער ביין האָט אין פאַמייניצע זיך געוויקט אַ גאַנצן טאַג...)
 פאַרנאַכט האָט זי אים קוים געפונען און איז מיט אים אוועק
 צום דיין — אין איין אַטעם און אין איינע שרעק.
 האָט דער דיין זיך געחקירהט אַ מינוטן זיבן
 און געפסקנט: טריפה — און אזוי איז עס געבליבן...

דער שטערנציילער

איינס, צוויי, דריי, פיר,
איך — די שטערן צייל איך מיר.
פינף, זעקס, זיבן, אכט,
מיין כלה איז די בלויע נאכט.

איינס, צוויי, צוויי און דריי —
זע, א שטערן פליט פארביי!
שטערן, שטערן, שמעל זיך אָפּ,
סיאָגט דיר נאָך מיין מידער קאַפּ...

נאָר דער שטערן איז אוועק
צו אַן אומבאַקאַנטן ברעג —
כלייב איך אַ פאַרצערמער שטיין
דאָ אין יאָמער-טאַל אליין.

דאָ איז ענג מיין יעדער טראָט,
דאָ פאַרנעמט מיך נישט קיין גאַט.
שטערן, שטערן, קום צוריק,
נעם מיך מיט צום ווייטן גליק...

זעלבסט־פארטרעט פון א געוויסן יידישן דיכטער

כיבין א דיכטער, מיינע פריינט,
זייף און וואסער האב איך פיינט.
כיהאב אויך פיינט — ס'איז פרינציפיעל —
צו לאכן און צו שפאנען שנעל.

כירעד צו מיידלעך מיאומע רייד
און פארטשעפע זיי דאס קלייד —
ווערן זיי רויט און לויפן אוועק.
(דאס איז אויך א דיכטערס צוועק...)

כיפונ מיר וואכן נישט די שיק,
כיראג דעם גאנצן גלאנץ אין זיך.
כיבין א דיכטער פונם פאך —
כיהאב סמנים גאר אסך...

חידושט זיך נישט

חדושט זיך נישט, וואָס איך בין
אָזוי שיין געוואָרן.
די מאַמע זאָגט, אַ חתן קומט,
אויב נישט היינט, איז מאָרגן.

די מאַמע זאָגט, אז פון קאַנדערען.
וואָס אַרט עם מיך פּונדאָנען?
אַלע מיינע חברטעס
זענען מיך מקנא.

די זון איז היינט אַן אַנדערע
און אַנדערע די וועגן...
כיוואָלט געפרעגט די מאַמעשע —
שעם איך מיך צו פרעגן.

כּיהאַב אַנגעטאָן אַ ליכטיק קלייד
און אַ שנירל רויטע קרעלן —
עפעס זאָגט אין מיר דאָס האַרץ,
אז כּיעל אים געפעלן...

Allegretto

M. 5. I. *[Musical notation]*
 מ. 5. I. *[Hebrew lyrics]*

[Musical notation]
[Hebrew lyrics]

[Musical notation]
[Hebrew lyrics]

[Musical notation]
[Hebrew lyrics]

Rit. *[Musical notation]*
 Rit. *[Hebrew lyrics]*

M. 6. II. *[Musical notation]*
 M. 6. II. *[Hebrew lyrics]*

[Musical notation]
[Hebrew lyrics]

[Musical notation]
[Hebrew lyrics]

[Musical notation]
[Hebrew lyrics]

Rit. *[Musical notation]*
 Rit. *[Hebrew lyrics]*

זינגט דאָס פייגעלע טיריליי

זינגט דאָס פייגעלע טיריליי
אינם וואַלד דעם שיינעם —
מיין ליבסטער איז אַוועק פון מיר,
האַב איך שוין נישט קיינעם.

פייגעלע, פייגעלע, ווער וועט איצט
מיין געוויין פאַרנעמען?
אַ פייער האָט ער צעפלאַמט אין מיר —
וויל עס מיך פאַרברענען.

פייגעלע, פייגעלע, משירימשי,
וואו איז מיין געטרייער?
איך וואַלגער מיך אַ גאַנצע נאַכט
ווי אין אַ העליש פייער.

פייגעלע, פייגעלע, טיו-טיו-טיו,
וואָס דערציילסטו נייעס?
ווייסט דען, ווי ס'לאָזט זיך מיר
אויס נאָך אים ס'חיות?

פייגעלע, פייגעלע, אוי-אוי-אוי,
דער ווייטיק איז נישט צו דערמאָגן.
מיין ליבסטער איז אַוועק פון מיר —
כיעל אייביק נאָך אים קלאַגן...

MODERATO

Handwritten musical score consisting of seven staves of music. The tempo is marked 'MODERATO'. The lyrics are written in Hebrew. The score includes tempo markings 'RIT.' and 'A TEMPO', and the word 'fine'.

Lyrics (Hebrew):

מִיָּד וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל
 יִשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל
 יִשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל
 יִשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל
 יִשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל
 יִשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל
 יִשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל

Tempo markings: MODERATO, RIT., A TEMPO.

Other markings: fine.

איך בין באשיידן צעיומטובט,
איך בין פריילעך באטריבט.
כיבין ווי אין א שיינער כלה
אין פראסטן פאלק פארליבט.

אין פראסטן פאלק, אין ארימען,
און אין זיין הארציק ליד,
וואס לעגט זיך ווי א היילונג
אף דער ווונד פון מיין געמיט.

דאס פאלקס-ליד ווישט-אראפ פון מיר
די שטומקייט און די בלינד;
איך הויכ-אן נאכצופלאפלען
אזויווי א מאמען א קינד . . .

מאמץ זון

פערלדיקער מאַרגן־טוי,
טראַפנס רעגן־בויגן —
שטייען גראַזן־פלייצעלעך
צערטלעך איינגעבויגן...

קומט אַ יונגער מאַרגן־שמראַל
מיר די אויגן קושן,
און גלעט מיין פנים שוועסטערדיק
ווי מיט צארטע פלוישן...

אַ ווינטעלע אַ שטיפערל
פאַרגנבעט זיך אין אויער,
אַנטפלעקט מיר שטיל אַ גרויסן סוד
און טיליקט אויס מיין טרויער...

און כאַפט אַף זיינע פליגל אויף
מיין האַרץ דאָס אויפגעוואַכטע —
און גייט מיט אים אַ זיסן טאַגן
אַף פרישע פאַשע־פלאַכטעס.

כילויכט־אויף אין דער מאַרגן־זון
אַזויווי די ליכטיקע טויען,
און מיט אַלע שוועלבעלעך
פלאַטער איך אום אין די בלויען...

אין די הויכע טיפן,
אין די בלויע העלן;
פונם ערדן־בויגן
צו די הימל־שוועלן...

און צוריק צום טייכל,
און צוריק צום בוים;
גאַרנישט האַב איך ליבער
פון דער ערד — מיין טרוים...

די זון טומ-אָן די מינדסטע גרעזעלעך
אין ליכטיקע מענטשעלעך,
און פירט די מינדסטע היהלעך
ביי די פיצעלעך הענטעלעך.

זי גיסט ווי פון פולע עמערלעך
מיט זאפטן אָן די עפעלעך,
און אין בלעטער-וויגעלעך
פארוויגט זי זיי די קעפעלעך.

און באַקט אויס די ניסעלעך
אזויווי פוטער-פלעצעלעך.
טראַפנס זומער — די קארשעלעך
און די ווערבע קעצעלעך.

זי קושט אַרויס פון די קנאַספעלעך
צאַרמע בלימעלעך רייזעלעך —
זיי שטייען אזויווי מיידעלעך
צווישן די יינגעלעך-גרעזעלעך...

סיפאלט א זומער-רעגן —
א זילבערנער שטראלן-שפריי,
פון די הויכן שפרייט זיך
פליטערדיקער זייד.

איבער די טאלן וויגט זיך
א גאלדענע רעגן-בארשט —
סיפאלטן אפן די ליפן
די וויינשל און די קארש.

א פולע בארשט מיט זאפטן
טרינקט-אן אי גראז, אי בוים —
ווערט פול מיט וויין דער עפל,
און פול די רוז מיט טרוים...

זילבער-זיפן זיפן
דינע רעגן-שניר.
פונם וואלד-ראנד וועלכט זיך
א רעגנבויגן-טיר.

שפאן איך מיר אזוי אוועק
מיטן וועג קיין דרום,
כישפייז מיך ביי דער מאמע ערד
ווי דער מינדסטער ווארעם.

שטייט אַ ביימעלע ביים וועג,
שאַקלט מיטן קעפל:
טאַמער ביסטו הונגעריק —
עס פון מיינע עפל.

שפאן איך מיר אזוי אוועק
מיטן וועג קיין צפון,
זעט אַ וואַסערל מיך גיין —
קומט עס צוגעלאָפן.

מורמלט ס'וואַסערל פאַרביי
און באַלעקט די שטיינדלעך.
איטלעכס כוואַליעכל פאַר זיך
האַט אַ טויזנטַ הנדלעך...

אוי, אַ וועלט, אַ וועלטעלע!
אוי, אַ זיסער נחת!
אוי, אַ דאַרף, אַ דערפעלע —
אַנגעטאַן אין ליאַכעס...

שפאן איך מיר אזוי אוועק
מיט די אינדערפריען —
אַפן שליאַך גייט-אויף דער טאַג
און די ווינטן ציען.

ערשטע זאָרעס אָף די פעלדער,
ערשמער ציטער אין געמיט —
וועקט זיך אויף דער יונגער מאַרגן
פונם טרעל פון אונדזער ליד.

ווייל איז מיט אַ מיידל שפּאַנען
צוויי-אַליין אין בלויען פּרי.
כאַטש דער גאַנג איז אזא דרייטער —
ווערט די ערד קוים אָנגערירט.

גייט-אויף צווישן אונדז אַ נאַענטקייט
און אזא פאַרקלערטע קלאַר.
ווערט די קילע ערד אַ שוועסטער,
און דער מאַרגן — אונדז אַ פאַר.

ווי אַ וואַלד און ווי אַ ברונעס —
שמעלן זיי זיך אויס ביים וועג.
אַז אַ וואַסערל דערזעט אונדז —
זילכערט עס מיט אונדז אַוועק.

גייט אַ יאָג-פאַרביי אַ ווינטל,
ווישט אין טאַל דעם פערל-טוי —
שמאַרבט דאָס לעצטע שטיקל וואַלקן
אינם טיפן רוימען-בלוי.

אַלע לאַדנס האָט דער הימל
שוין צעשפּראַליעט, זע נאַר, זע.
טראַגן מיר זיך אינם מאַרגן —
לאַכנדיקע כוואַליעס צוויי...

שיין, טאקע זייער שיין

ווייטע פארנאכטיקע הימלען
זיינען שיין, טאקע זייער שיין;
נאָר דער שפּראַך אָף טאָג
ציט מיך צו ווי אַ מאַננעט-שטיין.

קילע, שמילע זאָמדן
זענען גוט צו מיין מידער קני . . .
נאָר ווי קומט דער לבנה-נאַכט-שימער
צום ציטער פּונם מאַרגן-פּרי ?

* * *

טוי-באַפּערלמע גראָזן
זענען שיין, טאקע זייער שיין;
נאָך שענער איז קאַרשן-צייט
דער קאַרשן-כּוים באַחנט . . .

שיין איז דער פּליגל-געפּלאַמער
פּון טויבן דערוואַכמע, שיין;
נאָך שענער איז פּרייד-געלעכטער
צווישן מיידלישע פּערל-ציינ . . .

(רהלעו)

דער מאָל איז פול מיט דעמער,
 ווי מיט בלויען פערל-שטיין.
 שוין איז די שיינקייט ערשט דעמאָלט,
 ווען זי ווייסט נישט, אז זי איז שוין . . .

דער מאָל איז אַן ערדענער בעכער,
 פול מיט צויבער, מיט ליד און מיט טרוים,
 וועמעס כלה ביסטו,
 ווייסער ברעזע-בוים ?

סינידערט זיסע ראָסע,
 סיקלינגט מיט קו-געקלאַנג,
 ערגעץ וווינט דאָ גאָט —
 ער לאַזט מיך הערן זיין גאַנג . . .

איך ליג מיטן האַרץ צו די הויכן
 און מיט די אויגן צום הימל-ראַנד.
 דער מאַרגן — אַ ווייסע טויב —
 פיקט זערנעס פון מיין האַנט . . .

אָה אַ שפּיץ פֿון די קאַרפּאַטן

כּהאַב פֿון זיך אַראָפּגעפּליקט די קליידער-טראַנטעס.
(זיי אומעטיקן-אַראָפּ פֿון מיר ווי שפּין-געוועבן.)
כּהאַב געשענקט דער זון מיין לייב, דאַס אָפּגעצאַממע.

כּישווים אין יולי-ווינט ווי אַ ציך אַן אויסגעשפּרייטע.
אַ ליילעך בלויער הימל פּעכלט מיר די גלידער.
ווי דורך אַ ווייסן כּישוף וועפט פֿון מיר דער ווייטיק.

מיך הוידען שטראַלן-וויגן — אוי, ווי טייער!
כּהאַב דער זון געשענקט מיין לייב, דאַס אָפּגעצאַממע —
כּיווער אין אירע אַרעמס צייטיקער און פּרייער...

קארפאטז-לאנדשאפט

בראשית, קעמל-הארבן...
בערג — באוועלדערטע פלייצעס.
פעלזן-ריפן פליוסקען זיך
אין שוימענדיקע פלייצן.

אף פעדים זון געציליעמע
בייטשן וואסער-קעבלן קרעסן
פאלן און צעקרשלען זיך
אף שטיינערדיקע שוועלן.

ביים טייך אין טאל — א הירשן-פאר,
אז אדלער — אין די הויכן.
די שפיצן פון די וועלדער-בערג —
אין דינע געפל-רויכן.

אלץ ארום איז גאלד און בלוי
און איז געשפרייט מיט בענקשאפט...
(דא האט דאבאש, דער באנדיט,
גערעדט מיטן בעל-שם-טוב...)

פערלמוטער-בלויע כוואליעם
דעקן-אָפּ דעם טאל.
אינם הימלים פארזינקט
די לבנה — א זילבערנע שאל.

אין דער לופטן וויגט זיך אום
דער באגין — א גאלדענע זאנג...
איבער דער ערד גייט-אויף דער טאג
מיט ליכטיקייט אין גאנג.

דער מאַרגן וואַשט זיך אויס די אויגן
מיט א בעכער טוי.
מילך-צארטקייט מישט זיך
אינם הימל-בלוי.

א ברעזע וואַרפט פון זיך אַראָפּ
איר נאַכטיק שלייער-קלייד,
און טוקט זיך אין א טייכעלע,
וואָס פאַזע וועלדל גייט.

איך קוש די גראָזן-קעפעלעך —
זיי קושן מיך די לענד;
שישטראַמט אין מיר די פרייד
ביז אין די שפיצן הענט.

מיינע אויגן שפינען
גאלדענע פעדים טרוים —
זיי וויקלען זיך אַרום מיין האַרץ
ווי קאַרע אַרום אַ בוים...

איך וויג מיך אין אַ וויג
פון בלויע ווינטל-ווענט;
דאָס ווייסע טאָג-געצעלט
מינעט מיך און בלענדט.

דריי־איניקייט

א שמעטערלינג פלאטערט מיך ארום,
ווי איך זאל זיין א צעבליטע בלום.
און צארט, ווי דער כלהם ערשמער קוש
און ווי א יונגער סטראַשקעס פליוש,
קושט מיר דעם נאַפֿל אַ ווערבֿע-צווייג.
ארום מיר איז פארטייעט אַ גרויס געשווייג...
איך ענטפער באלד דעם קוש צוריק
און שטיי מיט דער ווערבֿע בליק אף בליק,
און איך פלאטער-ארום דעם שמעטערלינג —
אזוויי ער מיך — אין אַ ליכטיקן רינג...
און מיר טאַנצן אוועק אין בלויען רוים —
איך, דער שמעטערלינג און דער בוים...

וואס טויגן מיר פאלאצן ?

וואס טויגן מיר פאלאצן
מיט שפיגלדיקע ווענט?
איך לאסטשע ווי די קעצעלעך —
שמראלן אין מיינע הענט...

נישט אין קופער-שטיינדלעך
ציילט זיך מיין פארמעג.
נאך חסד-בלויע באגינענס
קומען ליכטיקע שיפן — די טעג...

אין מיינע שיפן נעכטיקט
דער בלויער לבנה-שטיין.
אף מיינע ווינטיקע זעגלען
רוט די זון אליין.

דער מאַג איז אַ בעכער מיט זונען-וויין,
אַ בעכער פון קרישמאַל.
סוויגט אים אום אַ ליכטיקע האַנט
איבערן מולטער-מאַל.

איך שטרעק נאָך אים די גלידער אים,
איך וויג מיך ווי אַ בוים;
מיט זימע זונען-וויינען
איז אַנגעפולט דער רוים.

איך מאַך אַ ברכה אין דער הויך
און טרינק פונם כוס דעם מאַג,
ווערט די גאַנצע וועלט
מיין אייגנס, מיין פאַרמאַג...

איך גיס מיט פולע בעכערס
זיך אין בלוט אַריין —
ביז איך פאַל אַ שכורער
פונם זונען-וויין...

די זון פירט איר גאלדענעם אקער
איבער מיר און איבער מיין טרוים.
זי צעאקערט און פארזייט מיך
ביז צום סאמע זוים.

האפענונגס-קערנדלעך צארמע
זייט זי אין איר גאנג.
פון אימלעכן מינדסטן זעמדעלע
גייט-אויף צו איר א געזאנג.

פון אימלעכן מינדסטן צווייגעלע
טריפט געפישטשעריי.
סיקלינגען ווי גלעקלעך די כוואליעכלעך
אין א טייכל, וואס איילט זיך פארביי.

ווי אין א ווונדער-חלום איז צעהעלט
ביי מיינע טריט דער שטויב.
איך זינג מיט אלע קינדער
דער מאמע זון א לויב.

פ ר ע מ ד

פאזע שטילער סטעזשקע

פאזע שטילער סטעזשקע
ליגט דאס היי אין סטויגן.
ס'איז א טאג געוועזן
און אוועקגעפלויגן...

פלעסקלט זיך דאס טייכל
שטילער אלץ און שטיל,
אין די גראזן משירקעט,
קוים מ'הערט, א גריל.

איינע נאר, מיין בענקשאפט,
גארנישט שטילער ווערט,
שפרייט זיך מיט די הימלען
רונד-ארום דער ערד.

אין דער הויך א שמערן
פינקלט פרעכטיק שיין,
ווי ער זאל מ'ך טרייסטן
אפן טאגס פארגיין.

פון דער הויך דער שמערן
וויטעט זיך מיט מיר:
כ'וועל היינט אין דיין חלום
אנקלאפן ביי דיר...

ס'איז גוט אזוי ארומצובלאַנקען
אפן טאָגס פאַרנאַכטיקן זױם.
ווי ווונדערלעך פאַרגייט זיך דעמאַלט
דער סטראַדיווואַרי פון מיין טרוים...

אין קאַפּ אין מיטן הערש-אויף רוישן
ווי אין אַ בוים-קאַפּ אין אַ ווינט.
און עפעס לאַכט אין מיר דורך טרערן,
אזוויי ס'לאַכט דורך טרערן אַ קינד.

ס'איז גוט אזוי אוועקצושפּאַנען
מיט דער סטעזשקע ביים ברעג פונם טאָג,
איך וויקל אין ווייכע וואַלקן-פוכן
מיין טרוים — מיין איינציקן פאַרמאַג.

אף מיין הייסן שטערן לעגט זיך
דאָס אַוונט-ווינטל קיל אזוי,
און גלעט און צערמלט מיר די שלייפן,
ווי פינגער פון אַ געליכטער פרוי.

און היילט אין מיין געמיט די ווונדן,
און מעקט-אַפּ דעם טרויער-שראַם.
מיינע אויגן — צוויי פאַרבנקטע מעוועס —
צירקלען איבערן פאַרנאַכטן-זױם.

אפן תחילת-אַוונט-הימל
פינטלט אַ זילבערנע זערנע מאַן.
וואָס פאַר אַ ליד איך זאָל נישט זינגען —
פאַל איך אריין אין אַ טרויער טאָג...

איך גיי שטיל אדורכן לעבן
אזויווי אף א באנאכטיקן וועג.
בלייכע צפון-שיינען
זענען מיינע מעג.

און קומסטו מיר אמאל צו הלום —
האלדו איך דיך און וויין;
מאמעשע, כיהאב זיך פארבלאנדזעט,
פיר מיך אפ אהיים...

ווי אַ בין אַ גאַלדענע
דעם טאַטנעם ניגון זומט,
און טרייסט מיך אין מיין וואַגלעניש
ווי אַ כישוף-רייף...
ווער איז יענער ווייטיק,
וואָס נעמט מיין האַרץ אַרום,
ווי ס'נעמט דאָס שקיעה-באַנד
אַרום דעם הימלס שליוף?...

דעם טאַטנעם ניגון זומט און זינגט
טוף ביי מיר אין בלוט,
איניינעם מיטן ניגון —
מיין מאַמעס האַרציק ליד.
די באַלאַדע אירע
פונם געפאַלענעם רעקרוט,
דאָס ליד אירס פונם בלימל,
וואָס מ'מיינט דערמיט דעם ייד...

אין אינגעווייד פון מיין געמיט,
אין מיין פאַנטאַזיעס טראַכט
דרימלט אָף די גרעזעלעך
דער טוי ווי, טראַפנס פרייד —
דאָס איז דאָך די בענטשונג
פון מיין מאַמעס שפראַך
אָף דער לידער-לאַנקע,
וואָס איז אין מיר געשפּרייט...

כ'האַב אויסגעוויינט מיין טרערן-קוואַל
ביי מיין מאַמעס טויט,
און זינט פון יענעם טאַג
וויין איך שוין נישט מער.
נאַר ס'איז איר ליד געוואָרן
מיין מילך און מיין ברויט;
און ס'איז מיין אייגן ליד
נאָך איר מיין טרויער-טרער...

אף פראדלס טויט

איך וויין נישט.
נישט אפילו כירעד.
איך שמום ווי א שטיין
צוקאפנס פון דיין בעט.

איבער דיין פרישן קבר
פלאצערט מיין ווייטיק אום —
א פארווונדיקטער פויגל,
פון פיינען שמום.

וואס מויגן מיר די לידער,
אז דו ביסט שוין נישטא?
און צו וואס די בענקשאפט
נאך דער באגינען-שעה?

כיוועל פילגערן צו מיין מאמעס קבר,
דאָרט אַנצוטרינקען מיין פאַרשמאַכט געמיט.
א פאסטוכס פייפעלע, די בענקשאפט,
כליפעט אין מיין ליד.

כיוועל באַדן די נשמה אין רילקעס ליד-קרישטאָלן,
כיוועל טרינקען איובס רייד, כיוועל טרינקען שטום און לאַנג
כיוועל שפּילן אַף דער לירע פון מיין אומעט
פאַרנאַכטיק-שטיל און באַנג...

נימע, ברידער, הייסט מיר נישט
זינגען אייך אצינד.
קיינער פון אייך ווייסט דאך נישט,
ווי ס'איז מיר וויי און ווינד.

לאזט מיך בעסער זיין אזוי שטיל,
ווי ס'פאלט פון א בוים א בלאט.
כ'האב אמאל א מאמע —
א קרוין אפן קאפ געהאט.

לאזט מיך בעסער זיין אזוי שטיל,
ווי ס'פאלט פון די שמערן א שניי.
קיינער פון אייך ווייסט דאך נישט,
ווי ס'איז מיר ווינד און וויי.

כ'הער א פייגעלע פישטשען
צווי-צווי-צווייץ.
ענטפער מיר, זיס פייגעלע,
ווי איז די מאמע איצט?...

ווערט אנטשוויגן דאס פייגעלע,
דאס פייגעלע פאר דער מיר,
און איך פיל, אז אט-אט-אט
פלאצט דאס הארץ אין מיר.

* * *

ווי ס'פארשווענקט א רעגן-גאס
די שטיינדעלעך פונם וועג,
אזוי ווערן מיר פארשווענקט
די יארן מיט די טעג...

אן אומעט טאטשעט מיין געביין
און ער צערט מיין באק —
כיהאב אַנגעווירן מיינע יונגע יאָר
ווי דורך אַ לעכעריקן זאָק...

מיט די וואַסערן זיינען זיי אַוועק,
און מיט די ווינטן איבערן סטעפּ;
ס'פליט מיר נאָך אַ סטייע קראַען
און שאַקלט מיט די קעפּ...

* * *

שמערן, דאַרטן אין דער הויך,
וואָס דו קוקסט צו מיר אַראָפּ,
ווי וועל איך היינט אַנידערלעגן
מיין מידן קראַנקן קאַפּ?

כיהאב דאָך דאָ נישט קיינעם,
אין דער וויסער פרעמד.
מיין ברויט איז באַזאלצן מיט טרערן,
טראַנטעס שפּאַט מיין העמד.

נאָר דער שמערן ענטפערט נישט,
כיליג אים נישט אין זין.
וואָס הויב איך אָן צו טון מיט זיך —
עלנטער, וואָס איך בין?

ביהאב אויפגעמאכט דאָס פענצטער,
ביהאב אויפגעמאכט די טיר —
זאָג מיר, טאָג געגארטער,
זאָג, וואָס ברענגסטו מיר?

אָף דער שוועל אַ בריוועלע —
אַ דאנק דיר, שיינער טאָג,
מיין האַרץ האָט זיך צעשמייכלט,
וואָס שטייט אין בריוועלע, זאָג.

„כולנו בקו הבריאות
והשלום, תהלה לאל...“
וואָס ציטערן דייןע ווערטער: אזוי?
זאָג מיר, טאַטע, דערצייל.

כילייען שורהלע נאָך שורהלע
דעם טאַטנס דריבנע כתב:
„הגזרות מקודם נתחדשו
ביתר זעם וזעף...“

פאַר מיינע אויגן האָט אַ שווערד
אַ בליץ געטאָן, אַ בלענד...
דאָס בריוועלע — אַ טייבעלע —
צאַפלט אין מיינע הענט...

איך שטעך מיך אויס די אויגן,
איך רייס פון זיך דאָס לייב —
כיזע טראַפנס בלוט און טרערן
אין דריבניטשקן געשרייב...

גרויע אומעט-וועלף
באַפאלן מיין געביין.
מיין האַרץ ליגט אַ צעשניטנס
און וואַרפט זיך אין געוויין.

בלעמעלעך פון טימאטיי

בלעמעלעך פון טימאטיי,
אוי, ווי ס'טוט ס'הארץ מיר וויי.
פארוואס דאס הארץ טוט וויי אזוי?
פרעגט פארמאג אין פעלד דעם שוי.
ס'איז דען שוי? ס'איז מיינע טרערן.
ערגעץ האט אמאל א שמערן
אין א זיסער זומער-נאכט,
צו מיר אין הארץ אריינגעלאכט,
גלייך צו מיר אין הארץ אריין,
מיט זיין בלויער שמערן-שיין...

בלעמעלעך פון טימאטיי,
אוי, ווי ס'טוט ס'הארץ מיר וויי.
שווערע בענקשאפטס-וויינען יערן
טויף אין מיר נאך יענעם שמערן,
וואס האט אין א זומער-נאכט
צו מיר אין הארץ אריינגעלאכט,
גלייך צו מיר אין הארץ אריין
מיט זיין בלויער שמערן-שיין...

מיין בענקשאפט

מיין בענקשאפט צענעמט די פליגל
און נעמט מיך ארויף אף זיי...
פלי נישט צו די שמערן,
זיי שמילן נישט מיין וויי.

פלי איז מיין הימישן שמעטל
און לאז מיך דארט איבער אליין —
די בידנע געקאלעכטע שטיבעלעך
זעען-אויס פון דער ווייט אזוי שיין...

טראג מיך אהין, מיין בענקשאפט,
און נעם מיך נישט צוריק,
מיר דאכט זיך אלץ, אז דארטן
ווארט אף מיר מיין גליק...

נו, פלי זשע, פלי, מיין בריוועלע

נו, פלי זשע, פלי, מיין בריוועלע,
גלייך, גלייך צו מיין שוועסטער;
זאג איר, אז פון אלע פריינט
איז זי מיר דער בעסטער.

זאג איר, אז איך בענק נאך איר
אזוויי נאך א מאמען;
און וויפל כ'האב מיך שוין פארזאמט,
וועל איך מיך מער ניט זאמען . . .

* * *

נו, פלי זשע, פלי, מיין בריוועלע,
גלייך צו מיין באשערטער;
זאג איר, פאר מיין בענקעניש
געפין איך נישט קיין ווערטער.

זאג איר, אז די בענקעניש
פארצערט מיך ווי א פייער,
און אז דאס לעבן מיינס אן איר
האט נישט די ווערט קיין דרייער . . .

ביסט א טייער מיידל

ביסט א טייער מיידל.
ביסט אי קלוג, אי שוין;
ביסט א טייער מיידל,
נאָר נעמען דיר קען איך נישט, ניין.

כ'האָב צוגעזאָגט אָן אַנדערער,
כ'שווער דיר ביי מיין גליק,
כ'האָב צוגעזאָגט אָן אַנדערער,
אַז כ'על קומען צוריק.

איך הער נאָך אירע ווערטער
אין אימלעכן שאַרף פֿון ווינט —
„אַפּנארן א ליבע
איז אַ גרויסע זינד.“

כ'זאָג דיר נישט קיין ליגן,
נאָר די הוילע וואָר.
כ'האָב צוגעזאָגט אָן אַנדערער,
כ'על מיט איר זיין אַ פֿאַר.

סיהאט דער קלויסטער אויסגעציילט
צוועלף בלינדע קלאנגען.
האלבע־נאכט האט זיך דערשראקן,
איז א שושקען זיך פארגאנגען...

האבן זיך גענומען וויגן
צוועלף קלאנגען שווערע־לייכטע — — —
סיהאט זיך מיטגעוויגט מיט זיי
די אָסיען־נאכט, די פייכטע...

ביים ראג האט אויסגעשטרעקט דעם האלז
דער פארבענקטער גאם־לאַמטערן — — —
אף זיינע קראנקע שויבן־באקן
רינען גרויסע רעגן־טרערן...

איז אן ענגן שטיבעלע
די קראַנקע מאַמע ליגט ווי טויט.
ווי מיט מעסערס שניידט מיך
געווייזן פון שוועסטערלעך נאך ברויט.

איך פארדינג מיין בעטל
און מיין זעכצן־יעריק לייב.
זאג מיר, וויפל דו פארמאָנסט —
בין איך אף א נאכט דיין ווייב...

סיהאט דער קלויסטער אויסגעציילט
צוועלף בלינדע קלאנגען.
האלבע־נאכט האט זיך דערשראקן,
איז א שושקען זיך פארגאנגען...

חלומות

בלאנדזענדיקע לעמער —
מיינע יונגע יארן.
— מיין טשערעדע חלומות —
וואס איז פון זיי געווארן?

ערגעץ, ערגעץ שמאכטן
טיפ אין מיינע טיפן
פון מיין יונגן חלום
די שטאלצע זעגל-שיפן.

— אין דרויסן וויינט א רעגן —
דאס וויינען מיינע יארן.
— מיין טשערעדע חלומות —
וואס איז פון זיי געווארן?

צוקאפנס — דער שטיין פון מיין דאליע.
צופוסנס — דער פענט פונם שליאך.
כ'האב אין זאק נאָר אַ ביסעלע האַפענונג,
פאַרצווייפלונג האַב איך אַסך.

איך שלעפּ מיך אַרום מיט דער סאַקווע,
אַזויווי געפירט פון אַ קינד;
מיין אויג איז פול מיט זענונג,
נאָר איך גיי-נאָך ווי בלינד...

איך טו פון זיך אויס די טראַנמעס,
איך גאר נאָך רו און טרוים.
קום, לעג זיך אַזויווי מאַרלע
אַף מיין שליף — דו, אַוונט-זוים.

קום, אַוונט-ווינטל, פאַרוויג מיך
מיט דיינע פליגל-הענט
און ווייז מיר כאַטש אין חלום
טרייסט און ליכטיקע ווענט.

קום, ווייז מיר כאַטש אין חלום
אַ גאַרטן אויבס און בלום,
און אַף אַ שטילער סמעזשקע
גייען צווייען אום...

פארנאכט

די פארנאכטיקע שמיל איז פארגאסן
מיט רויטן שקיעה-וויין.
(איך נויג מיך צו צו איר
און הארד זי אין מיר אריין...)

דאס אונט-ווינטל לאסטשעט
די גראזן און דעם מאך.
(איך טרינק זיין ווארעם זשורזשען,
מיר ווילט זיך נאך און נאך...)

די נאכט ווארפט-אפיר א שלייער
פון הינטער א ווייטן בארג.
די ביימער וויקלען זיך ענגער
אין זייער בלעמערווארג.

דער ערשמער שמערן אין מורח
פינקלט — א פינמעלע חן.
די בלעמער דערציילן מעשהלעך
צווישן זיך אליין.

א ווערבע דאוונט מנחה
אין בלויען איינגעהילט.
(ביטער-זיסע בענקשאפט
צינדט מיך אן און קילט.)

א בין האט זיך פארשפעטיקט —
זי בלאנדזעט אהיים און זשומט.
(מיין הארץ האט זיך צעכליפעט —
איך ווייס נישט, ווי ס'קומט...)

א פייגעלע לייענט קריאת-שמע
פארפרומט, כוונהדיק...
(איך הויב-אן שעפטשען א תפילה,
אזויווי מיט יארן קריק.)

בידך אפקיד רוחי...
דאס פייגעלע אין בוים
היפעט א צווייגעלע נעענטער...
א בלעטעלע רירט זיך קוים.

כ'בין א קרוג מיט בענקשאפט
ביזן סאמע אויג.
ער וויל זיך איבערגיסן
ביים פארנאכטן-נויג...

נאטס האנט באזייט דעם קלימל
מיט פינקלדיקן מאן.
(כ'טרוים-איבער מיינע טרוימען —
פונם ערשטן אן...)

0 0
0

די פארנאכטיקע הימלען
יערן מיט זון-פארגאנג.
ס'גייען אין מיר אויף
פולע מולטערס מיט פארלאנג...

אין אונטס צויבער-טויער
אנטדרימלט דער פויגל-געזאנג.
ערגעץ ווארט אף מיינע ליפן
א בעכער ליבע-געטראנק.

דער הימל נידערט אראפ צו דער ערד
און פלעכט זיך מיט איר צענויף.
דער מאפאל שטרעקט-אויס זיין שלאנקן האלדז —
אים ציט צום הימל ארויף...

* * *

שנייען-שמערן פאלן
דער נאכט אין שויס אריין — — —
מיין בענקעניש פארטאיעט זיך
און שפילט אין מיר ווי וויין...

וואס וויל איר דען מער ?

אזוויי א פעלד אונטער זון —
אזא אפענעם וועג צום לעבן . . .

און אוועקצוקושן די טרער פון מיינע אויגן —
צוויי מיידל-ליפן מאמעדיק געטרייע.

און שויבן ליכט
און פענצערדיקע הימלען . . .

און רויט-באחנטע עפל אפן טיש צו זעט
און א רוי-פול בעט.

און טעג — אף ארבעטן, מיט שמחה ארומגעגורט די לענדן,
און נעכט — אף שלאף, אף חלומות און אף ליבע.

און א טייכל מארגן-גאלד אף מיין דערוואכטער שוועל —
די פיס אין זיי ווי קעצעלעך צו באדן.

און זאל די וועלט נישט זיין מיר מער קיין פרעמד,
נאר א געשאנק מיינע יונגע יארן . . .

ווען?

די ערד איז דאך א מאמע,
שפיוזט יעדן מיט איר ברוסט —
פארוואס זשע גיי איך אום אף איר
מיט נישט-געשמילטן גלוסט?

די טעג זענען שטיקער גאלד
אף זון-געשפרייטער ערד —
פארוואס זשע איז מיין טאג
פארטרויערט און פארטרערט?

ווען ציר איך אויס מיט זון-שיין
מיינע הוילע ווענט?
ווען שיילט זיך אפ, ווי קראנקע הויט,
דער טרויער פון מיינע הענט?

ווען הערט מיך אויף באלייטן
מיין מזלס טרויער-פלייט?
ווען בלייב איך אויג אף אויג אליין
מיט מיין פארבענקטער פרייד? ...

תפלה

ווי שמאכט מיין ליד — א דינע-דינע פלאנצונג —
אין הייסן מדבר-ווינט פון מיין פארצווייפלונג.

א שווינדלדיקע שווערד פאר מייע בליקן —
דער וואַגל — יאָגט מיין ליד מיט מיר איניינעם.

איך גיי ווי אין אַ טרוים-קאַשמאַר אַ שווערן,
מיט אויסוועגלאַזע שמריק אָף מייע קנעכל.

צי וועט אין מיר שוין שמענדיקן דער טרויער?
ער ליגט ווי ווייסער פראַסט אָף מייע לידער...

צי וועל איך זען דעם זון-געקרוינטן מאַרגן?
אַ בענקשאַפט קושט דעם טיול פון מייע אויגן...

צי וועל איך זען דעם האַנען-קאַם דערוואַכן —
באַגינען-גאַלד דורך מייע שמילע פענצטער?...

לאז פאלן אף מיר טרייסט ווי פּרילינג-רעגן,
צו לעשן פון מיין זעל די הייסע זאמדן...

און איבער מיר ציר-אויס די הימל-סטעליע
מיט האַפענונג, ווי מיט אַ רעגנבויען.

אַ פּלאַטערל, וואָס טאַנצט פון בלום צו בלימל —
אַזוי זאָל זיך די פּרייד אין מיר צעטאַנצן.

* * *

סישלאַגט אַ קוואַל אין מיינע טיפּסטע טיפּן,
נאַר, אַך, אַ ווייטיק-שטיין פאַרצאַמט זיין שלענגלען.

אַ, גיב אים פון אַ טראַפּן טוי די קלאַרקייט,
און ווינטן וואַרעמע, זיין הויט צו חנדלען...

און רעגן-פינגער זאָלן אַף אים שפּילן,
און זונען-שטראַלן זאָלן אין אים פינטלען...

און קינדערלעך, ווי בלומען ווי צעבליטע,
מיט גלעקעלעך געלעכטער — אַף די ברעגן...

יידיש איז מיין מאמע

לשון-קודש איז מיין מאמע,
די מאמע מיינע — יידיש.
דייטש איז מיר א שוועסטער,
איז זי שיין — א חידוש !

רומעניש איז א פעטער,
קיין מומע האב איך נישט
פון אט-די אלע קלאנגען
איז מיין בלוט געמישט.

נאָר שענער פון א מאמען —
אזוינס איז דען געמאלט ?
אויגן — לויטער גוטסקייט,
א הארץ פון גינען-גאלד.

און ארעמס פול מיט טרייסטונג,
פאר מיר, איר טייער קינד,
וואָס עלנטיקט אין די פרעמדן
און איז הפּקר ווי דער ווינט.

אלע
616

י. י. סינאלין

(1)

פאר א קרעטשמע לאדט מען אויס
 בייכיקע פעסלעך ביר.
 מ'לאזט זיי אראפ אין א קעלער
 דורך א זייטיקער טיר.
 א קרעמער שטייט פאר זיין געוועלב
 און גיט זיך נישט קיין ריר.

אים צו-מוסנס ליגט
 א קעצל אָף דער שוועל;
 עס לעקט די לאפקע און וואַשט זיך
 די סאַמעטענע פעל.
 א ראדיע פארפלייצט די גאס
 מיט א הייזעריקן טרעל.

א שיכור, א צעכראסמעטער,
 טאלעפעט זיך אהיים,
 הענט און פנים אויסגעשמירט
 מיט קאלעך און מיט ליים.
 א דאמע, א באמאליעוועמע,
 קאטשעט זיך אין גיין.

(2)

„קויף דיר, מיין קינד, א מצווה,
 און פיר מיך אריבער די גאס...“
 אן איינגעדארט באבעלע בעט מיך,
 איר פנימל — עפל-קוואַס.
 אירע אויסגעלאַשענע אויגן
 זענען טרערן-גאס.

איך פיר זי די גאס אריבער
 אַזוויי מ'פירט א קינד.
 א דערמאָנונג רירט מיך אָן.

אזוויי א ווארימער ווינט.
איך קוק אף דער באַבעלעס הענטעלע
און אף די אַדערלעך בלויז טינט.

מלחמה-יאָרן האָבן
די קינדעייט מיר פאַרשטיינט.
פון דער ווייטנס לייכט זי
זעט-און-פרייד-באחנט...
איך שמייכל און איך לאַך —
איך וואַלט זיך אַזש צעוויינט...

איך בויג מיך אַראָפּ צום באַבעלע —
אזוויי א מיידעלע איז זי קליין.
זי טראַגט אַן אַלטן קרבן-מנחה,
מיט אַ טעוועלע פון ביין.
איך פיר זי אזוויי אַ שלעפּעריק קינד
אַרויף די טרעפּ פון שטיין.

איך גיב אַ דריי די קליאַמקע,
און כּפּיל אַ מאַדנעם שניט...
איך פיר זי צו אַ שטענדער צו,
מיט שטילע, שטילע טריט.
דער האַלבער מנין יידן
הערט ניט, זעט מיך ניט...

איך שטיי איבערן באַבעלע
זוי איבער אַ הייליקייט.
זאָג מיר עפעס, באַבעניו,
איך הער, כּיבין אַנגעברייט.
זי גיט אַף מיר אַ שמייכל
און — ווי אַ ליכט פאַרגייט...

איך קוק מיך אום... איך זוך איר האַנט,
אזוויי אַ קינד אין וויי.
פון מיינע ליפּן רייסט זיך
אַ פאַרשמומט געשריי.
די שול — זי לעשט זיך, לעשט זיך — — —
יתגדל ויתקדש שמה...

ביז צום מיש, ווו כ׳זיין אצינד
און שפיל מיך מיט א גראם,
גרייכט מיין בידנעם שמעמעלעם
צוגעדינצמער טעם.

שמיבלעך אין א צלם,
און אין דער מיט — דער מארק.
די צערקווע-שפיצן קוקן
צום טייך און צום ליימיקן בארג.

כיחאב היינט געהאט א בריוועלע,
א בריוול פון דער היים.
זיי פרעגן, ווי ס׳לעבט זיך מיר,
איינינקער אליין.

אין בריוול שטייט: „ס׳איז ביטער,
וואס דען האסטו געוואלט?...
דו שרייב אונדז בעסער, צי דו ביסט
נאך אלץ אזא שטיק גאלד...“

מיט די-א ווערטער שרייבט מען מיר —
כיזאל אזוי זיין געזונט.
אוי ווי טיף ס׳שניידט אין מיר
די בענקעניש אצונד.

כידריק-צו צום הארץ דאס בריוועלע,
טאקע נאר ווי אין א ראמאן.
לענין מיט פרצן שמייכלען צו מיר
בידע אראפ פון דער וואנט . . .

איך לעג-אריין דאס בריוועלע
טיף אין הארץ, אין א פאלב.
די אויגן פליען-אוועק
ווי א פארבענקטע שוואלב. . .

פון בריוו צו לייבקען

1.

איך גיי נישט צו דער ארבעט
אזויווי צו א יום-טוב,
איך גיי — געשפאנט צום יאך
מיט א קייטן-פלאנטער.

איך ארבעט זייער שווער,
און פארמאג נאך גארנישט.
כהאָב אָפגעשפאָרט נאָר איינס;
א האַרץ מיט וויי און צאַרן.

אימלעכער ביסן ברויט
איז געוויקט אין שווייס און טרערן.
גרים מיר דאָרט די חברה —
וואָס לאָזן זיי פון זיך נישט הערן ?

דער הונגער האָט נישט אָפּגעשוואַכט
 מיין בענקשאַפט צו די שמערן.
 ווי זאנגען בליען אין מיין בלוט
 חלומות און באגערן.

חלומות און באגערן
 טוליען זיך איינס צום אנדערן.
 דאָ אף דער פרעמדער ערד
 איז אונדז שווער צו וואַנדערן . . .

נאָר כּיהאַב נאָך ליב א ניגון,
 און א פּאָלקס-מאַטיוו אן אלטן,
 און א חסידישע מעשה,
 א ווּנדערלעך-צעשטראַלמע.

דער הונגער האָט נישט אָפּגעשוואַכט
 מיין בענקשאַפט צו די שמערן.
 ווי זאנגען בליען אין מיין בלוט
 חלומות און באגערן . . .

ווער דארף דען דא דעם וויין פון מיינע טרויבן ?
 און פון מיין הארץ דאס הייסע בלוט ווער דארף ?
 דא וואלגערט זיך מיין ליד אין שטויבן,
 און מיין מיטגעבראכטע הארף.

דא וויאנעט זי — מיין שפראך, מיין הייס-געליכטע;
 איך וויאנע-מיט מיט איר . . .
 דא שפראצט זי נישט אף קינדער-ליפן,
 דא פוילט זי אין די מיסמן פאר דער טיר.

דא בין איך איינער פון די לעצטע יידיש-זינגער.
 מיין קינד וועט מער נישט רעדן אף מיין שפראך.
 כישפאר-אונטער מיט די הוילע פינגער
 איבער זיך דאס שטיקל דאך . . .

דער אימהדיקער אַדלער צווייפל
 פיקט מיין אויסגעמאטערט הארץ און שטעכט . . .
 און אין די ביינער פלאקערט די פארצווייפלונג —
 אוי, פראוועט זי וואלפֿורג'ס-נעכט !

דא, אין אלדי וויימן,
 פרעגט נישט קיינער אף מיין ליד.
 אף ליכטיקערע ציימן
 פארהיט איך עס און היט . . .

...נו, וועל איך נישט האָבן
 צו זעט דאָס שטיקל ברויט,
 און אַ שטיקל קרקע
 נאָכן יונגן טויט.

נו, טימען מיך באַגראָבן
 אין אויסגעליענער ערד —
 מסתמא איז אַ דיכטער
 שוין אַזוי באַשערט.

נו, טימען מיינע ביינער,
 שוין האַלב אויף שמויב צעמאַלט,
 אַרויסוואַרפן פון זייער רוד,
 ווייל מ'האַט זי נישט באַצאַלט...

נישט דארט איז מיין היים ...

נישט דארט איז מיין היים, ווו ס'איז ברויט דא צו זעט,
און א ליכטיקע שטוב און א ווארעם בעט,
ווו ס'נעמט דיך דער שלאף מיט חלום ארום,
ווי מיט ליבע צוויי ארעמס און לאקט: קום... קום...

ווו דער מארגן שמייכלט-אריין אין הויז,
און קושט דיך פונם שלאף ארום,
ווי א מאמע וועקט איר קינד אין וויג,
און נעמט עס צו זיך מיט ליכט אין בליק.

נאך דארט, ווו ווינטן באפאלן דעם בוים
פון מיין לעבן, וואס האט זיך צעבליט ערשט קוים,
און ברעכן אים די צווייגן-הענט,
וואס ער האלט — אין געבעט — צו דער זון געווענדט...

ווו די לאדקע פון מיינע יונגע יאר,
— מיט ליכטע, ווייסע וועסלעס א פאר —
קען נישט דערשווימען, די זעגלען צעשפרייט,
דורך א ים מיט טרויער צו אן אינוועלע פרייד ...

אין חושך

עפנט די טיר ! . . .

געשריי אין די אויגן, אין קאפ — דעליר,
עפנט, עפנט, עפנט די טיר !

א פייער האט מיין געצעלט פארלענדט,
איך טראג מיין לעבן אין די הוילע הענט...

סיאגט מיר נאך א פינצמערער ווינט
און רייסט מיין לייב ווי א טשאמע הינט...

ווי מעמערס שמעקן זיינע ציין
אין מיין פארמאטערטן געביין...

ווי טראנטעס הענגט די הויט אף מיר —
עפנט, עפנט, עפנט די טיר ! . . .

נאכט, געטרייע מאמע,
נימע גיי צוועק.
טרייב כאַטש אָף אַ רגע
פון מיר אָפּ די שרעק.

נאכט, געטרייע מאמע,
קום און וויג מיך איין.
זאָל כאַטש אָף אַ רגע
איינדריםלען מיין פיין.

נאכט, געטרייע מאמע,
קום און דעק מיך צו.
זאָל כאַטש אָף אַ רגע
זיך אומקערן מיין רון.

ליבע-לידער שלומעבן אין מיר,
ווי אין די נעסמן טויבן.
ערגעץ ווארט אף מיר א מיר
און אף מיין ליבע-גלויבן ...

ווי זאל איך אויפשטעלן א דור,
א וויג ווי זאל איך בויען —
ביז ס'וועט א בלוי טון דער קאיאָר,
ביז דער קאיאָר וועט בלויען ?

ווי זאל איך אנקערן מיין שיף
און ווי פארווארפן בריקן —
קינד מיינס, ערגעץ אין מיין שיף,
מאמע-מאמע-גליקן ...

איך אליין בין דיר א וויג...
א שטורעם וויגט אונז ביידע —
איבער ימים הין און קריק
וואַגלט א יידן-עדה ...

א הונט האט מיך דערזען און איז אנטלאפן

א הונט האט מיך דערזען און איז אנטלאפן,
אן אויסגעוויקטער אין א נאסער ברוד.
האט דאס מיך ווי א שארפער שטיין געטראפן,
א בייטש געטאן מיין פנים ווי א קנוט.

אזוי אנטלויפט מען פארן היצלס פעמליע.
דו גלויבסט נישט מער דער דוה אף צוויי, איך ווייס,
כאטש מיינע הענט האבן געוואלט דיך גלעמן,
און מיין הארץ טראכט קיינמאל נישט קיין ביין.

עג >

און אפשר איז שוין אין מיין אויג פארלאשן
די ליבשאפט מיינע, וואס איך האב פון גאט?
געוואלד, צי האב איך נישט פארקויפט פאר גראשן
דאס הייליקסטע און עם געמאכט צו שפאט...

וואס קומט ארויס, אז רייד פון טויזנט קלוגע
ליגן איינגעפערלט אין מיין הארץ,
און אז מיין שכל שפאלט די צייט, די וויונגע,
מיט קאזשלקעם — א קעצל א פארשארמס...

געווען באדארפט מער מידות אין זיך כאווען;
דעם שכל לאזן ווינציקער געשארפט.
נישט זיצן ביי דער „ניינטער“ פון בעטהאווען,
נאר מיט א בעמלערל אין מארק — געווען באדארפט...

קום אהער, מיין ברודער הונט, אנטלויף נישט...
מיך מרייבט מען, מיך באליידיקט מען דען נימ?
כי האב אייראפעס אלע האפן-הויפן
באפלעקט מיט מיינע בלוטנדיקע טריט.

די נאכט איז פול מיט לויער אין די שפאלטן.
דער טאג איז אויסגעבויגן ווי א שווערד;
כאטש דער מערדער ליגט נישט היינט באהאלטן,
ער גייט-אום הפקר אף דער שיינער ערד.

אזויווי יעזוס שלעפט אף זיך דעם צלם,
אזוי שלעפט איך דעם וואגל מיט זיך מיט,
דעם גורל פון מיין פאלק — אף אקסלען הוילע
און מיט פארווונדיקטע און שמויב-פארברענטע טריט.

צו דער שחיטה פירט מען מיינע ברידער
און מיינע קליינע שוועסטערלעך; און איך —
אין אויסוועגלאזע פלאנטערס מיינע טריט די מידע
און מיינע הענט — אין יאוש — ווארגן זיך...

איך אליין בין שוואך און אומפארמעסטיק,
שמארק בין איך אייניגעם נאך מיט זיי —
די ברידער מיינע און געשענדטע שוועסטער,
מיט זייער ים פון טרערן און פון זיי.

כי בין מיט זיי אין שטענדיקדיקן וואנדער
אין פייער-שלאקסן, אונטער האגלען מארד.
און ביו א האפענונג עפנט זיך פאנאנדער —
פאלט ווי טרערן און ווי בלוט מיין ווארט...

נאך ציטער נישט אזוי, מיין הארץ, מיין ווונדיקס,
נעם זיך ווי א וויכער אן מיט מוט.
ס'איז דיר נאך באשערט צו זען א ווונדער
אויפגיין פונם אומשולדיקן בלוט...

(כיוואלט וועלן זען א גארטן צווישן גערטנער —
מיין פאלק פארווארצלט טיף און הויך צעבליט,
ווי פייגל זאלן זינגען זיינע ווערטער
און יידיש-קודשדיק זאל ווארעמען זיין ליד.)

כיניי דיר נאך מיט שמילע טרויט, געהימע,
ס'טרייבט דיך אום ווי מיך — א שפאן אין ווינט,
ברודער, ברודער הונט, אנטלויף נישט, ניטע,
איך בעט דיך דאך, אט-ווי מיכעט א קינד.

ס'איז היינט ביי מיר צו-גאסט געווען א חבר,
און איז פאר מידיקייט איינגעשלאפן אף מיין בעט,
(ס'ליגט אף אים דאס אומגליק ווי א זשאוער,
נאך הער איך אים—איז ווי ס'וואלט גאט גערעדט...)

מיין חבר גייט-ארום און טרייסט די מידע,
ער שטארקט אין זיי די האפענונג אף גליק,
און פאלט אליין א טרייסטלאזער אנידער — — —
קום, ס'וויגט אינו אלע אום איין ענגע וויג...

א קאלטער רעגן האט גענומען קאפען,
האט זיך מיר מער דערמאנט מיין ברודער אין זיין נייט...
קום, מיר האבן אלע איין צוקאפנס
און איין דורכגעטרערט שטיק ארים-ברויט.

איך צימער,
ווי א פארבלאנדזעמער אין א וואלד אינמיטן נאכט
אין א וואַלקן-בראָך.

שמורעם-ביימישן קאמעווען די ביימער-לייבער,
בליצן האַבן אַנגעצונדן אלע ראנדן.
א בלוטנדיקער אַפשיין פאלט אַף מיר און אַף מיין חלום.

די פארצווייפלונג ווארגט מיך ווי א שטריק,
(די פינצטערניש
האַט געצנבילדער אין מיין גלויבנס הייליקמוס צעשמעלט ...)

איך בלאַנקע אין א וואלד, וואָס ברענט פון אלע זייטן.
די שריפה קומט אליין נעענטער, זי גייט ...
אַט-אַט — און ס'רינגלט מיך ארום א פייער-קייט ...

בלינדע בעטלערס טאנצן אין מיין הארץ
אונטער א צעפליקטער שווארצער חופה,
די שמעקנס און די באַרוועסדיקע טריט
קלאַפן-אויס א מתימדיק געטופע.

זיי מיט טליתים-שמאמעס פאַכען זיי
מיט די לעכעריקע קליידער-פאַלעס,
און פון די ציינערלאַזע מיילער גייט
א הייזעריק געציקל פון אל-מלאים.

די טאַרבע-קליידער דעקן נישט דאָס לייב,
און ס'דעקט נישט צו די שאַנד דער גארטל צויטן.
זיי וואַרצלען-אויס די גראָזן אין געטאַנץ
און וואַרפן-אייך די שיצנדיקע פלויטן...

זיי ברעכן-אייך אין מיר די הלום-בלום
(איך טרינק זי אַן מיט טוי אין רי פאַרטאַנג) —
און זינגען א געזאַנג אַזאַ, וואָס קלינגט
זיי האַלבע-נאַכט אין ווינט א סאַוועס קלאַנג...

זיי שלעפן מיך אַריין אין זייער קייט
און בינדן מיר די הענט מיט פענטעס יאויש,
און מיינע אויגן וויקלען זיי ארום
מיט שלייערן פון אויסוועגלאזער זעונג...

און עפעס לאכן זיי פאַרשייט דערביי,
בשעת זיי וויקלען מיך אין שטריק און בינדן.
~~ס'רייסט זיך אין מיר אַפּוּס א געוויין —~~
אַזוויי ס'רייסט אַ באַרג זיך פון די גרינטן...

etc

טראַפנס אומקום ציקען אין מיין בלוט,
און פונם צווייפל ווערט אין מיר פאַרצווייפל —
זי פויקט אין מיר מיט אימפעט און קרעסטשענד,
אין מוח דרייט זי זיך ווי פייער-רייפן ...

איך ביים אף זיך די שניידנדיקע קניפ,
און פלאַנמע זיי נאך מער אף זיך צוזאמען...
דאס לעצטע שיפעלע מיט טרייסט פארזינקט
אין די שמורעמדיקע יאוש-ימען.

דער לעצטער שמערן האַפענונג פארנייט;
דער גלויבן — ער באהאַלט זיך ווי אַ מיזל...
די ליפן פון מיין זעל זענען פארצערט,
ווי אַנגעגלימע ריטקעלעך פון אייזן.

כ'קום צו צום ברעג פונם קיניגרייך דעליר,
און מער נישט — וויסמונג זעען מיינע אויגן.
איך נעכט פון ווייסן וואנזין קומט צו מיר
א כאַפטע בלינדע בעטלערס אַנגעפלוזגן ...

זיי טאַנצן ביז זיי פאלן פון די פיס,
און בויגן-אָן די קעפּ ביז צו די מאַרבּעם,
און בויגן-אָן די קעפּ ביז צו דער ערד —
ביז ס'טאַנצן נאָר די קרעצעדיקע האַרבּן...

דערנאָך פאַרזינקען זיי און ווערן נישט
ערגעץ אונטער שטיקער חושך-פלוזמן...
אַלע שווינדן; איינער אַבער בלייבט —
בלייבט ליגן אַ צעטרעטענער, אַ מויטער...

איינער בלייבט אין מיין פאַרחרוכט האַרין —
מראַג איך אים, ווי מ'טוט אַ מויטן מראַגן ...
מיין אַקסל ברעכט זיך פון דער שווערער לאַסט —
כ'בין אליין אי משא, אי פערד-און-וואַגן...

און ווי איך מראַג דעם מויטן אַט-אַזוי —
מראַג איך נאָר אף זיך מיין צלם-תליה — — —

אַ שוואַלכ האַט מילד אַ וויש געטאָן מיין שויב —
און ווידער האַט אין מיר גענומען בליען...

געמא'וויזיע

א שטעמעלע אף שמאכטנדיקע זאמדן.
הויקער-יידן גלאצן צו די ראנדן.

מאמעס חרובע אין בלינדע פענצטער,
טאטעס — ווי באטאָגיקע געשפענצן.

שאַמנס טויט אין זייערע באַקן-בעקנס,
די הענט — צו שוואַך, אין תפילה זיך צו שטרעקן.

דער הימל איבער זיי — ווי איינגעבראַכן,
און ווי באוואַקסן מיט מצבה-מאַכן.

ס'איז האַלבע נאַכט, א בליצן-שניט אין הימל —
כביכולס קריעה-רים אף זייער אומגליק.

כ'שטרעק-אויס צו דיר אין תפילה מיינע גלידער,
איך פאל-אוועק אין שטויב צו דיינע פיס:
א, פארמאך דעם שוים פון מיינע לידער,
די טראכט פון מיין פאנטאזיע — פארשלים ...

לאז נישט פאלן מער קיין טוי פון שירה
אף די בארג-ארעפן פון מיין זעל.
טו-אפ פון די סטרונעס פון מיין לירע
דיין גנאד — זי פאלט נישט מער ווי שנייען-מעל ...

טיליק פון מיין שלאף די חלום-וויזיע —
זי רייכט די דינע פעדים פון מיין רו.
זי פאלט-אן אף מיר מיט הייסע שפיון,
ווי-נאר כ'מאך די מידע אויגן צו.

די נאכט איז פול געוואָזי פון כסלו-ווינטן,
דער טאג רינט-אָפּ ווי פון א מעסער-בלאנק ...
שלאג מיין קראנק-געוואָרן אויג מיט בלינדקייט,
שלאג עס מיט דיין פאטערלעכער האַנט.

ו ו
ו

פארוואס צעוויינט זיך עם אזוי מיין הארץ,
אז כ'הער די סליחות-מרעלן ?
ס'בויגן זיך די באלקנס פון מיין זעל
ארפ-צו צו די שוועלן ...

כיזע מיין פאלק אין וואַגלעניש, די טריט —
צעוונדיקמע פון שטרויכלען;
אין זיינע מידע אויגן שפיגלען זיך
פון שייטערהויפנס רויכן.

ווינטן רייסן פון זיין שמיל געצעלמ
די לייזונטענע ווענטלעך.
איבער אלע שליאכטן פון דער וועלט —
לוערער צעשמעלמע ...

די ווינטן טראַגן חורבן אינס מויל,
פארוויסמונג אין די לונגען.
א קלויסטער-גלאַק אין סאמע מיטן מאַג
האַט פינצמער זיך צעקלונגען ...

א יאזש-נעפל צאמט מיר אפ דעם וועג,
איך בעט מיט הענט צעשפריימע:
קומט, זיידעס ליכטיקע, און שטייט מיר ביי,
קומט, זיידעס אַפגעשיידמע.

ס'הענגט אף מיר דער טרויער ווי א זאק,
און מיין געמיט פארגייט זיך — — —

איר קומט, ווי פליגל קרייזט איר מיך ארום —
א, זיידעס אפגעשיידטע.

כ'פארמאך, (כדי איך זאל אייך בעסער זען),
די אויגן-דעקלעך מיינע —
ווערט פול מיין אלקערל מיט סוד-געשאַרף
און פול מיט זוהר-שיינען . . .

איר עפנט מיר א ספר פארן בליק —
ס'קרישלעך זיך פון אלטקייט
די געלע בלעטער — און איר טרויט מיר אן:
דא ליגט א טרייסט באהאלטן ...

דערנאָך פארשווינדט איר איינציקווייז און שמיל,
שמיל, ווי איר זענט געקומען.
די אנונג, וואָס איר לאַזט אין מיר, איז ווייס,
און מיין געבעט — פארנומען ...

און מיר ווערט גרינגער, ווי נאָך א געוויין ...
א דורות-אלטער ניגון
גייט-אויף אין מיר, ווי ליכטיקייט פארמאָג,
און נעמט מיין האַרץ פארוויגן ...

ניטינקע, מיין הארץ...

וואָס צינדסטו זיך מיין האַרץ, אין מאַרגן-בלוי ?
ענטפער מיר, וואוהין דיך ציט אזוי.

פייגל פאלן אפן ווינטער-וועג
אין פראַסטיקע, אין וויכערדיקע טעג ...

איז ניטינקע, מיין האַרץ, האַלט-אין אין זיך
דאָס ליד, ביז ס'וועט אַריבער דער געוויך.

ביז די זון וועט קומען ווי אַ שויב
און טראַגן אין מויל דעם טאָג — אַ בלויע שרויב ...

אפן בארג-ארעפ פון מיין געמיט

אפן בארג-ארעפ פון מיין געמיט
שטייט מיין חלום-ברונעם, און דער עמער
גיסט-אָן מיט טרוים די לאַגלען פון מיין ליד,
ווי האַרבן פון אַ קאַראַוואַן מיט קעמלען...

דאָס וואַסער פונם קוואַל איז קיל און זיס
און אויסגעזילבערט ווי די שמערן-שיינען —
דער עמער פון מיין חלום-ברונעם גיסט
מיט טרוימען אָן די קאַראַוואַנען מיינע.

באַפאלט די מדבר זייער שטילן גאַנג,
מיט סאַמוס-בייטשן און מיט שמורעם-זאַמדן;
און ביז ס'גרייכט צו מיר דער טרוים-געטראַנק —
ליג איך שוין פאַרצערט פון מיינע בראַנדן...

ד י נ א כ ט

די נאכט וויל מיך פארשווינען,
די נאכט איז צו מיר גוט,
זי פעכערט אף מיר רו
מיט אימלעכער מינוט.

די נאכט איז מיר געשריי,
אזויווי א מוטער-שאף,
זי וויקלט מיך און וויגט מיך
אין ווארעמע קאלדרעם שלאף.

די נאכט, אזויווי א מאמע,
טרעט פון מיין בעט נישט אָפּ,
זי טוליעט צו איר בוזעם
מיין פיבערדיקן קאָפּ.

זי קילט מיט אירע ליפן
די בראַנדן פון מיין שליף,
זי נעמט מיר פונם האַרץ
אַראָפּ די ווייטיק-רייף.

זי זויגט מיך אַן מיט שלאָף
אזויווי אַ מאמע איר קינד,
כ׳פאַרגעס אין אירע אַרעמס
ווי ס׳איז מיר וויי און ווינד . . .

שמערו, שמערו...

קומט דער אונט, ווערט דער שניי
בלויער אלץ און בלוייער.
אויף דער וועלט אזוי פיל וויי
און אזוי פיל טרויער.

פון דער הייך אַ שמערן בליצט,
גלעט מיט שמילע שמראַלן.
וויפל קינדער פריין איצט,
וויפל מענטשן פאלן...

שמערן, שמערן, הער זיך איין,
כזויל דיך עפעס פרעגן:
פארבסט דאך מיט דיין בלוייער שיין
אזוי פיל ווייטע וועגן.

שמערן, שמערן, הויך און ווייט,
קענסט מיר אפשר זאגן:
וויפל וועט נאך נעמען צייט,
ביז ס'וועט נעמען מאגן...

אין חושך האט די ווארצלען דער קאיאר...

איך ווארג מיך דורך דורך שלאקסן און דורך שטורעמס.
זוי נאָסע שמאמעס ליגט אף מיר די מיד.
נאָר טיף אין האַרצן זאמלט זיך א ליד,
העפּט-צענויף די טענער און ווערט פּורעם.

דער ווינט טראַגט אין דער פּויסט א שווערד א בלאַנקע —
ער קאַטעוועט מיין טראַציק לייב מיט איר.
דער ווייטיק צאַפּלט זיך אין ליד ביי מיר.
דורך בלוט און ווייטיק בין איך אויפגעגאַנגען.

פון זיך אליין קומט פונם האַרץ דאָס זינגען.
די פּויסטן שטשעמען זיך פון זיך אליין.
דעם ווינט אין פנים אַט-אזוי צו גיין —
מיט א צו-להכעים-ליד אין האַרץ — איז גרינגער ...

פון אינעווייניק ווארעמט מיך דער גלויבן.
כיִוועל זיין דער עדות פון א העלער וואָר.
אין חושך האט די ווארצלען דער קאיאר ...
כיִוועל נאָך מיט פרייד-געוויין דעם מאַרגן לויבן ...

שובי נפשי למנוחיהכי...

פון דער סאמע פינצטער הויבט-אָן שפּאַנען,
הויבט-אָן מאַגן, הויבט-אָן זיך דערמאַנען...
באַרואיק זיך, באַרואיק זיך, מיין זעל...

די זון גייט-אויף, אין אירע פליגל — טרייסמונג,
שוועלבאַלעך יונגע צווירקען אין די נעסמן...
באַרואיק זיך, באַרואיק זיך, מיין זעל...

די ערשמע הענער קרייען-זיך שוין איבער...
די ערשמע שוואַלבן צירקלען-ארום די שטיבער...
באַרואיק זיך, באַרואיק זיך, מיין זעל...

דער מאַרגן גייט — אַ לייכט-פיסיקע אינדן —
די בלויע טריט — געשווענקט אין בשורה-ווינטלעך...
באַרואיק זיך, באַרואיק זיך, מיין זעל...

די ברידער-ליבשאפט איז אין בלוז גערייניקט —
דעם יינגסטן האַט דער ברידער-האַט פאַרפייניקט...
באַרואיק זיך, באַרואיק זיך, מיין זעל...

אין דרויסן וועט דער מאַג זיך באלד צעקלינגען
מיט נייער פרייד — אַ פעלד מיט שמעטערלינגען.
באַרואיק זיך, באַרואיק זיך, מיין זעל...

גרינע בלעטער, ליפע-צווים —
 זינג מיר, זינג א יודיש ליד,
 אז דאס הארץ זאל זיך צעגנין
 אי פון פריד, אי פון געוויין.
 לאנגע העלדזעלעך פון קריפ —
 זינג א ליד, וואס איך האב ליב,
 זינג מיר, זינג א יודיש ליד —
 גרינע בלעטער, ליפע-צווים.
 שוואלכן-ליבע אפן דאך
 הער איך אין מיין מאמעס שפראך.
 ווי פארגייט זיך מיין געמיט
 פון איר ווינדער-ליכטיק ליד!...
 בלויז קעפעלעך פון ליאן —
 כ'בין אין ליאכעס אנגעטאן
 און פארגארטלט מיט א שטריק
 און ס'איז פון מיר ווייט דאס גליק
 ווי דער הימל פון דער ערד...
 ברוינע קוקורוזע-בערד —
 אז מיטריכט מיך פון מיין הויז
 אין דער בייזער וועלט ארויס
 און דער הונגער שניידט אין ביין
 און איך ווארג מיך מיט געוויין —
 עס איך אין דער וואגל-ניט
 פון מיין מאמעס שפראך דאס ברויט
 און שרינק די מילעך פון איר ליד —
 פאלט פון מינע פיס די מיד
 און אף מיין הארץ דער ווייטיק-שטיין
 ווערט אלץ גרינגער, נעמט צעגנין — — —
 ווייל א נבואה זאגט מיר פיר,
 און וויגט אום דאס הארץ אין מיר —
 אז כ'על נאך גיין אין א יום-טוב-קלייד
 און כ'על נאך זינגען נאך פון פרייד —
 מאנדל-ניסלעך מיט קישמיש* —
 שונאים אף צעפיקעניש!

(* ראושינקעלעך

אין וואלד

מיזשורזשעט אַ ווינט אין די צווייגן,
— מישמעקט מיט צעבליטן מאַי —
ער קושט זיי די נאַקעטע קני
און פארשווינדט ערגעץ אין דער בלוי.
די צווייגן שטרעקן-אויס די גלידער
און צאָפלען נאָך אים נאָך . . .
ארום און אַרום איז שמילבלעך
און יום-טובדיקע וואָך.

* * *

דאָס קריכוואַרג ווידמעט זיך, מערט זיך
אין קוסט, אין גראַז און אין מאַך.
פון איטלעכן ברעקל ערד הערט זיך
יצירה-געזושום-און-געשאַרף.

פונם קריכוואַרג אין די גראַזן
הערט זיך אַ צווירקען אַ דינס.
אף גאַסס געבענטשמער ערד
געפינט איטלעכער זיין געפינס . . .

אין אַ גיין-גאַלדן שיפעלע
— מ'הערט, מ'זעט עס קוים —
שווימט-אַרום אַ פישמש פון אַ פייגעלע
אף די כוואליעס רוים.

דאָס פייגעלע, מיינט איר, פישמשעט ?
דאָס פייגעלע שרייט: געוואַלד! . . .
ערגעץ שרייט און דער באַשערמער
אזוי געפינט מען זיך אין וואַלד . . .

געלעבט זיך

די גראַזן קוישן זיך אין וואַקסן.
אַ ווינטל ראַספערט זיך פאַרביי.
די נאַכט האַט אַלע מעמים
און שמעקט מיט צעבליטן מאַי.

א ווינטל כאפט זיך ערגעין אויף
און שמעפט-אדורך דעם וואלד.
די ביימער שאַרכן זיך איבער —
זיי דערקענען דאָס ווינטעלע כאלד.

דאָס איז דאָך דאָס אַוונט-ווינטל,
ווער דערקענט עס נישט?
אזויווי א וואסערל ריזלט עס אָן
און קילט די לופט און פרישט.

די ביימער פאַכץ מיט די צווייגן
און מאַכן: אַ! ס'איז גוט!...
בלייב, דו טייער ווינטעלע,
כאַטש אַף נאָך א מינוט.

ווי קען איך, ליבינקע, בלייבן,
אז דער וואלד איז אזוי גרויס?
איר, קיין עין-הרע, זענט אסך,
און איך בין איינער בלויז.
* * *

פייער-פליגעלעך קומען-אָן
פון אינטער א קוסט אפיר.
איטלעכע לאמטערן-שייבל
פינטלט אן אנדער קאליר.

די פיצעלעך לאמטערנדלעך
טראָגן זיי אַף זיך
אזויווי ליכטיקע האַרביקלעך,
אזויווי טאַרבעלעך ליכט ...

די זילבערנע פליטערלעך אין דער הויך
פינטלען אויך אזוי —
פערל-גריין און דימענט-ווייס
געמישט מיט שמערן-בלוי.

לבנה-טוי פאלט אַף די גראָזן.
די גראָזן מאַכן: אַ!...
דאָס אַוונט-ווינטל איז שוין דאָ צוריק:
ש-ש-שאַ...
ש-ש-שאַ...

אונטער ביימעלעך צעבלימע,
 אין לבנה-שיין,
 שפילן-פידלען שרעמעלעך
 גרילציגים טרוימערייען ...

פידעלעך — בלעטלעך גרינע,
 סמויטשוקלעך — פעדים גראָן,
 גאלד-געוועכט ~~און~~ די פאנטאזיע,
 דינער ~~און~~ פון דינסמן גלאָן.

דער עלטסטער פידלער טארקעם:
 „ברידערלעך, דערלאנגט
 דעם פידעלעם נשמה,
 דער סטרונעס ווונדער-קלאנג ...

און, דערלאנגט א טרעמל —
 דער וואלד זאל זאָגן: אָן! ...
 ווער נאָך קען אזוי באצויבערן,
 ווי פידל-סטרונע-שפראך ...

און אז א סטרונע טרישמשעם —
 בלייבן סטרונעס דריי,
 נאָר דער ניגון ציט זיך ווייטער
 און די טרוימעריי ...

ביז סוואקסט א נייע סטרונע
 אינס שפיל-קונסט-ברען ...
 זאל דער וואלד זיך הידוושן,
 וואָס קאפעליע קען! ...”

דאָס וועלדל הערט זיך צו
 צו די טייערע כלי-זמר-לייט,
 ווי צו נישט קיין היגע,
 נאָר פון ערגעץ ווייט ...

אַט אַ מיטלדידלעך!
אַ צובאַמקען צום טאַקט!
דער באַס ווייזט סאַמע קונצן,
ער ווערט אזש שיר צעקנאַקט.

דאַס פאַרט מען פון אַ חתונה,
צו מ'קומט צוריק?
אַף די סטרונגעס טענצלט
ווי אַ נישט-גוטס דער סמיק.

די פלאַטישקלעכע פייקעלעך *el.*
ווערן שיר צעפלאַצט;
מיזעט אזש נישט די שמעקעלעך —
ביזן און ביזן און באַזן!

ביי אַ יאָנדע אין אויג
האַט זיך אַ טרער צעגלאַנצט;
וואַלט זי זיין אַ כלה,
וואַלט זי איצט געטאַנצט

די יאָנדע איז אָנגעגאַסן
מיט זאַפטן — קום און טרינק ...
סינעמט זי אַ נישט-באַשיידטער סוד
ארום ווי אַן ענגער דינג ...

די סטעליע פון דער נאַכט
איז מיט שמערן באַהאַנגען געדיכט;
זיי ווינקען צו אַ בעקן בלומען,
וואָס בלישמשעט אין לבנה-ליכט ...

אַ מיידל-ברעזע טוליעט צום האַרץ
פון אַ בחור-דעמב איר קאַפּ;
די פייער-פליגעלעך ווינקען
זיך איבער און ציען אָפּ ...

— — — דאָס ביימער-פּאַרל נעמט זיך ארום —
די לבנה אין דער הויך דעקט-צו
איר פנים מיט א ליכטיקער וואַלקן-האַנט —
מיט-זומער-וואַלד-נאַכט-רו...

„כּעל דיך איוביק ליבענען,
מיין שאין, מיין ענגל, און...“
האַלבע שאַרכן צימערן —
ביימער-בלעמער-שפּראַך ...

א געבלענד און א געבלעזל
אין דער בלויער בלעמער-דעק...
א ווינטעלע האָט אַנגעיאָגט,
זיך אויסגעדרייט — און אוועק...

אינם ביימער-יונגוואַרג
גייט-דורך א וואַרעמער סקרונך —
אן אות איז אראַפּגעפּאלן
פונם צעפּנטן שטערן-בוך...
* * *

ערגעין וויינט א גרעזעלע —
ס'איז אים אין וועג א שטיין...
דאָס פידעלע פארגייט זיך
מיטן גרעזעלעם געוויין ...

א פעלד-מויז גיט א קוויטשיקל —
זי גייט נעבעך שווער צו קינד.
פארוואָס זאל א מייזעלע ליידן
פאר אַדם מיט חוה'ס זינד?...

ס'אַטעמט אזויווי א מענטשלעך לייב
די מוטן-זומער-נאַכט.
לבנה-שלייערן פאַכען — — —
די קאַפעליע האָט זיך פארטראכט...

צווישן בוים און ביימל —
בערגלעך פליטער-גאלד,
שטייט זיך א בעל-דרשן
און ער שיט און מאַלט.

סיגעפעלט אים נישט דאָס פירעכין
פון די כלי-זמר-ליים,
ז י י שטייען און זיי שפילן,
און ע ר — ער שטייט און שרייט.

ער שרייט ווי א באנומענער,
נאַר ווער הערט זיך דען צו?
די קאפעליע מאכט: דוין-דוין!
דער וואַלד מאַכט: זשו-זשו-זשו...

„א, ווידערשפעניק פאַלק, דו,
א, נישט-פארגינער -האַרד!
א, איר כבוד-זוכער —
א, הערט מיין נביא-וואַרט.

גענוג זיך שוין געריסן
נאָך כבוד: קוקט אף מיר —
מיט א שמעקן טרייב איך
דעם כבוד פון מיין טיר ..

דאָס איז מיין פראַפעסיע:
כבוד-טרייבעריי.
זעט, ווי איך הויב דעם שמעקן —
אַט שטייט איר דאָך דערביי...

נעמט מיך פאר א משל,
נעמט קיינעם-נישט, נאַר מיך —
נישטאָ אין גאַנצן-גאַנצן וואַלד
א צדיק אזא ווי איך.”

ער שרייט ווי א באנומענער,
נאַר ווער הערט זיך דען צו ?
די קאפעליע מאכט: דוין-דוין!
דער וואַלד מאַכט: זשו-זשו-זשו...

א יאנדע

שטייט א יאנדע — א רובין —
אין זי בעט זיך: קום, געפין...

כעל אזוי קיין סך נישט שטיין —
קום זשע גיכער, קום צו גיין...

די סמעזשקע אין וואלד — זי שלענגלט זיך;
גיי זיבן שפאן — געפינסטו מיך.

זיבן שפאן — און בויג זיך איין —
כישטיי אין מילדער שאטן-שיין
פון א גרינעם חופה-דאך;
קום, נישט ישוב זיך קיין סך...

צווישן צווייג און צווייגל —
ציטער-זילבער-שטריק;
עלפן מאנצן-אום אף זיי
און וויגן זיך היין און קריק...

און אין א מייכעלע דערביי —
עלפן אין א באד;
זיי מאנצן אפן וואסער-פלאך,
ווי אף א פעלד — אין א ראד ...

זיי זענען געצירט אין נאקעטקייט
און ווינקען אין וואלד אריין
צום סאמע יינגסטן פידלער —
מיט זייער שטילער שוין ...

דער פידלער קוקט-אריבער
צום מאנין פונם עלפן-קרייז — — —
ער פילט נישט, ווי ס'מראגן אים
אהינצו זיינע שפרייז . . .

די קאפעליע ווערט אליין שטילער...
ער איז שוין ווייט אוועק;
ביי אים אין האנט דאס פידעלע
ציטערט ווי אין שרעק.

(*) לעגענדארישע וואלד-מידעלער.

„ניטע צימער, פידעלע,
לאז מיך אזוי גיין.
אוי, ווי סיוונקען די עלפן —
ביקען עם נישט איבערשטיין.“

און ווי ער קומט צום טייכל צו,
זעט ער א טייכל א צווייטס —
דארט גאר זענען די עלפן,
און די סמעזשקע איז מיט ליכט געשפרייט ...

גיט ער — און דאס פידעלע
ביי אים אין האנט זאגט: „אוי,
די עלפן, קינד, — זיי נארן דרך,
זיי נארן דרך אזוי...“

און ווי ער קומט צום טייכל צו,
זעט ער א טייכל א דריטס —
דארט גאר זענען די עלפן,
און די סמעזשקע איז מיט צויבער באשפרייט ...

גיט ער — און דאס פידעלע
כליפעט: „אוי, געוואלד!
אט איז דאך שוין אים די נאכט
און אט איז אים דער וואלד...“

ער דרייט זיך אום און הערט זיך איין...
„וויי מיר, די קאפעליע ווו איז?“
און אין אים דאס הערצעלע
ניט זיך א ווארף און א רים...

וואס האסטו זיך, מייכעלע, אזוי
באהאנגען מיט צווייט און מיט פערל?
זייל עס קומט זיך היינט טוקן אין מיר
א ליכטיקער, ליכטיקער שמערן...

וואס חנדלען זיך דיינע בלעטעלעך,
בעריאזקעלע, ווי בלומען?
א שמערן האט מיר צוגעזאגט,
אז היינט וועט ער צו מיר קומען...

1.

שלאף שוין, ליכטיק פנים מיינס,
וויפל איז דער שיעור,
מיזאל דיך אזוי העצקען
אף די הענט ביי מיר?

אט איז שוין דער אונט
צוגעפאלן שמיל,
א ווינטל קלאפט אין פענצטער,
נאר ס'זאגט נישט וואס ס'וויל.

פון ווייטע, ווייטע לענדער
קומט דאס ווינטעלע צו גיין —
זש-זשו צווישן די בלעטעלעך —
מ'קען עס נישט פארשטיין.

איי-ליו-ליו, אנטדרימל
און פלי אין חלום-לאנד,
דער טעם פון וואר, מיין אויג אין קאפ,
איז דיר דאך גוט באקאנט...

איי-ליו-ליו, מיין אוצר,
שלאפעניו, מיין קינד,
ס'איז דיר הייס ס'קעפל —
וויי איז מיר און ווינד.

ביסט ערשט אראפ פון בעמל,
ס'איז נאך נישטא קיין וואך.
מיך זוכט-אפ ווו נאר אן אומגליק
און ווו ערגעץ א בראך.

מיזאל דיך קענען האדעווען
מיט יויך און קיבל-טייג,
וואלט איך געשלאגן כפרות
מיטן דאקטער און מיט דער אפטייק.

ווי זשע זאל איך נעמען,
אז דיין טאטע ליגט אין דר'ערד?
אזא פינצטער לעבן,
פארוואס איז מיר באשערט?

כ'האב געמיינט, דו עקסט זיך,
נישט-איצטערטאָ-געדאכט,
מאקע נאר מיינע טרערן
האבן כמל געמאכט דעם גור.

און אפשר האט זיך דיין טאטע,
ער זאל זיין אין גן-עדן, געמיט,
ער האט דארט מסתמא א דעה —
געווען אן ערלעכער ייד.

איי, פארוואס ר'איז געגאנגען
פון דער וועלט נעבעך אזוי יונג?
דאס מאר מען גאט נישט פרעגן;
נאר דער מענטש האט א זינדיקע צונג.

הער זשע אויף צו וויינען,
מאמינקע, אט-באלד
וועט אויפגיין די לבנה —
א פארטראכטע כלה-געשטאלט...

איר ווייסע שלעפ וועט זיך ציען
ווייט איבער בארג און טאל...
דאס מייכעלע מ'באהאלטן זיין פליוסקען,
און דאס ווינטעלע — דעם פיפיאל...

און בלויע צויבער-רייפן
וועלן פאלן פון דער הויך,
און די וועלט פארווייגן
און דיך, מיין לעבן, אויך...

שאַ, מיין טייער לעבן,
 שלאָף שוין, מיין פּאַרשוין,
 דער מאַג האָט זיך שלין אויסגעטאָן
 די זון — זיין גאַלדענע קרוין.

אַ ווינמל ברענגט דעם ריח
 פון אַ פּרישן סטויג,
 האָסטו יענע נאַכט, קיין עין-הרעײַנקע,
 נישט אויפגעמאַכט קיין אויג.

נישט אויפגעמאַכט קיין אייגעלע,
 הלוואי אָף היינטיקער נאַכט,
 ס'האַט אַ גומער מלאַך
 איבער דיר געוואַכט.

דיר איז שוין בעסער אַקאַפּעלע,
 זיין ליבן נאַמען אַ לויב,
 ס'איז שוין טיפּער אַוונט —
 שלאָף, מיין ווייסע טויב.

ביעל זיך אויך באַלד לֵאַגן,
 ביזאַלט אָפּן די אויגן קוים,
 ביבין אָף די פּיס נאָך פון העט-קאַיאַר,
 און דער מאַג איז שוין גרויס ווי רויס.

שלאָף, ביעל דיר דערציילן
 אַ מעשהלע, ניטע זשע וויין —
 ווי די לבנה האָט אָנגעווירן
 פון איר פינגערל אַ דימענט-שטיין . . .

איינס פון די שענסטע דימענטלעך
איז איר פונם פינגערל ארויס —
און איז אריינגעפאלן
צו א שרעמעלע אין שוים . . .

האָט זיך דאָס שרעמעלע אומגעקוקט,
צי זעט עס קיינער ניט —
און איז צו אַ בלעכערל אַוועק,
מיט גיכע, גיכע טריט . . .

„וויפל קענסטו מאַכן
לאַמטערנדלעך פאַר מיין שטאַם
פון דעם-אַ ווונדער-שטיינדעלע
פונם שטערן-ים ? . . .“

„פון אַזאַ-אַ שטיינדעלע,
אָך איז עך און אָך! —
מאָך איך דיר לאַמטערנדלעך
גאָר און גאָר אַסך...“

„נן, מאָך זשע, טייער בלעכערל,
כײַל דיר באַצאָלן פײַן,
נאָר פֿל-אַן אימלעכס לאַמטערנדל
מיט לבנה-שיין . . .“

און אַזוי איז טאַקע געוועזן,
און אַזוי איז עס ביז היינט —
פון אימלעכן לאַמטערנדל
די לבנה שיינט . . .

נן, שאַ, מיין טייער לעבן,
ליולינקע, מיין קרוין —
אַמאָל איז געוועזן אַ מעשהלע,
געוועזן — און אויס — און שוין . . .

מאָרגן-דעמער זיפט זיך
 דורך דער צווייגן-זיפ,
 ווינטשט דער נאכט א גיי-געזונט
 און קושט זי אף דער ליפ.

דאָס מאָרגן-ווינטל כאַפט זיך אויף
 און גיט זיך א וואלגער אין היי.
 אין דער לופטן העפט זיך
 א גאַלדענער געניי.

ווינטל-שאַרכן ריזלען
 די ביימער אף די קעפּ.
 אין דער לופטן ציען זיך דורך
 גאַלדנדיקע שטעפּ.

אַ גאַלדענער געפעדים,
 אַ גינענער געהעפט —
 דער וואַלד מאַכט אויף די אויגן
 און בלייבט שטיין געפלעפט . . .

און הויבט שמיל אָן צו דאווענען
 וואָס אין פרק-שירה שטייט —
 פייגל-כאַרן שפּילן צו
 מיט אַ גאַלדן, דין געפלייט . . .

„ווי זיס זענען דינע רעגנס!
 ווי ליכטיק דיין תכלת-קלייד!
 ווי שמעקעדיק — די ווינטן!
 וויפל ווינדער — אין וואַסערלס רייד!

וויפל חכמה אין אַ זעמדעלע ערד!
 וויפל טרוים אין אַ טראַפעלע טוי!
 האַסט דעם וואַלד באַשאַפּן
 שייַן און גוט אַזוי...“

דער גאַנצער וואַלד זאָגט שירה,
 דער גאַנצער וואַלד זינגט לויב — — —
 דער מאָרגן קומט צו פלאַטערן,
 אַזוויי אַ יונגע טויב . . .

א טרעל

א פייגעלע איז פארבייגעפלויגן
און פון א זילבערן מעפעלע
אויסגעשיט א שורה ליכטיקע טרעלעכלעך —
פערלנע גלעקעלעך
ווייס-ווייס-ווייסנאקע...

האבן זיך די גלעקעלעך אויפגעציליעט
אף א פאדעם זון,
און דאס שנירל האט זיך פארטשעפעט
צווישן צוויי יונגינקע ברעזע-צווייגעלעך —
און זיך צעוויגט ווי א וויגעלע...

א ווינטל האָס באַנאכט צעקעמט
די צויטן אינם גראָז —
באַנעצט דאָס קעמעלע אין טוי,
געקעמט ווי מיט אַ בלאָז ...

דאָס אייגענע — די ביימעלעך:
דעם ברעזקעלע צעקעמט
די צעפעלעך די גאַלדענע,
די טשוּפּרינע — דעם דעמב.

די ברעזע שטייט אין דער פּריער זון —
אַ ווייסע מיידל-געשמאַלט;
מיט צארטע סטענגעלעך פּערל-טוי
די צעפעלעך באַשטראַלט.

זי שטייט און קוקט צום יונגן דעמב
און הנדלט זיך און צירט —
אַט-ערשט האָט איר מאַמע אין הלום-דאכט
זיי ביידע צו דער חופּה געפירט ...

דער יונגער דעמב — ער טרייסלט-דורך
דעם קאַפּ קומטשעראַווע האָר;
איי, ביסטו אַ בלח —
אַף אונז ביידע אזא יאַר! ...

די זון וועקט מיט א קוש
די פייגעלעך אין די נעסטן,
דאס בערעלע אין נארע
אין דאס וועווריקל אין בוים —
ביון קלענסטן בריאהלע,
וואס מ'זעט עס קוים...

די זון, די מאמע זעט זיי —
זיי זענען אירע קינדער:
דאס כרישמעלע, דאס גרעזעלע,
דאס ווערעמל אין היי,
און דאס שמילע כוואליעכל
אין טייכעלע דערביי...

און איך דאס גרויע צלמל,
וואס אומעטיקט אין פעלד
אפן קבר פון א בעמלערל,
וואס האט פארשפילט זיין וועלט...

2011 11 25

פון איבער יעדער אַרימער און הינקענדיקער מיר
גלאַצט אראָפּ אַ יויזל, אַ פּאפּירנע,
אַין קאַלירן;
מיט צוויי צעשמרעקטע הענט
און מיטן קאָפּ פּאַרדרייט
אַרויף-צו-צו...

צו אַין דער דערנער-קרוין, געקרייצטערהייט.

צו בלוז אַ האַרץ, מעליאווע-רויט,
פון וועלכן מישלאַגט אַ פּלאַם —
דאָס יעזוס-האַרץ, מסתּמא,
וואָס ווערט פּאַרברענט
פון ליבע צו די קינדער פון דער נויט...

דא בליען
נישט די קינדערלעך ווי בלומען אין דער זון,
דא געלן זיי ווי גראָזן אונטער שטיינער.

אין די ביינער
גיסט זיך נישט דער גרינער יוגנט-זאפט,
ווי אין די צווייגן חודש יון,
נאר שפענדלעך טליען
פארן שייטער פון טשעכאָמע . . .

כיקוקט נישט פון די אייגעלעך ארויס
פון זעט דאָס גליק,
דאָס פייערל פון פרייד;
(דאָס קעלער-הויז
איז פול מיט פינצטערקייט.)

דער קאטערינקעס גאס-מוזיק
צעלייטערט בלויז אמאל אין זייערע אייגעלעך דעם בליק.

סיי ס'איז פּרילינג גרינער,
סיי ס'איז האַרבסט, סיי ווינטער —
קרעציקן אָף בלייכע מירן צעטלעך — וואַרענונגען:
„מאַזלען!“, „דיפטעריס!“ אין „שקארלאַטינען!“
אין ס'באַקומט זיין חלק יאָר ביי יאָר
דער צווינטער . . .

דעם קלויסמערס גלעקער-צונגען
זאָגן-אָן מיט לייכטע קלינג:
„אָוועק אַ קינד . . .“
דער גלח קומט אין שינדא
אין גאָר . . .

(ס'איז נישט וואָר,
אַז קינדער שטארבן מיט אַ שמיכל אָף די ליפּן;
מעג עס שטיין
פאַרשריבן
ערגען אין אַ מעשה, מיט אַ תּוֹך אַ טיפּן-טיפּן...)

די שטיכער
זענען אויסגעהוילטע,
אויסגעפּוילטע
ריזן-ציין,
וואָס האָבן גאַרנישט אזוי ליב ווי קינדער-פלייש ...

די יאמערדיקע סמעליע איז אויסגעבויגן
ווי אַ ריש
און פאַרצוקט די יאָרן ווי אַ שנאַבל פּוֹן אַ ווילדן פּויגל.

די מאמעס קינדלען דא יאר-אין — יאר אויס
און ווערן-אן די פרויען-חנען
פרי.

פארנאכט, דער טאטע פאלט-אריין אין הויז
— די מידקייט האקט אים אין די קני —
און טרעפט די קינדער וויינען
(סיי נאך ברויט און סיי אזוי),
און טרעפט די שטוב נישט צוגערעמט
און קלאנגדיק די פרוי,
און אף זיין פנים פלאמט
דעם אויפזעערס א זידל-ווארט — נאך פון באטאג,
אלן א מאשנים א רעדל איז אוועק אין יאג
און איז אריין אין קאפ
און לאזט נישט אפ — —

גייט-אויס די ביטער
פונם טאטנס גרויע טעג
צום קינד-געזעס — —

די פינגער-ריטער
צייכענען די אלף און די בית,
וואס עפענען דעם קינד דאס לעבנס-בוך, דעם לעבנס-וועג...

די קעלערדיקע שטיבער זענען ווונדן אפענע, צערירמע,
דורך א פארקויסנעט פענצטער טריפט-אריין די טריבקייט
פון דער גאס

און ווערט פארמישט
מיט קאפטישענדיקן ליכטל
אפן מיט
און מיטן בלויזען פלעמל גאז,
ווי ס'קאכט זיך אין א טשערעפ א געריכטל.

דאס פילדערדיקע לויפן פון די שטורעם אין די ווענט —
ווי שפילקעלעך רעמאטעם אין די הענט.

דאס ציקען פונם קראנקן, וויינענדיקן וואסער-קראן —
דעם ארעמענעם פארטעפיאן...

דא רייסט-ארטאפ דער ערשמער שפראץ אף טאג,
דער ערשמער בייט,
דעם שלאף פון אלע בעטן —
די פאכריק איז ווייט
און וויי איז יענעם וואס פארשפעטיקט
גאר-דעם-ערשטן רעדער-יאג . . .

דער מארגן-הימל קומט נישט ווי קיין בלויער פויגל
אנגעפלוין,
קושנדיק די שויבן —
גאר ער גיט א דונער — ברויט!...

די וואלקן-לעמעלעך — זיי פאשען-זיך פון אויבן,
אף די אומענדלעכע לאנקעס —
אונטן בלאנקען
מידע בערן נויט . . .

ס'טרעפט זיך אָפּט,
אז ס'טרעגט א מאמע אונטערן הארין א קינד
און שפינט
ארום דעם דרימלענדיקן לעבן אין איר אינגעווייז
הלומות אלערליי . . .
ביז ס'קומט די מולדיקע שעה —
זי טרעגט עס אויס, מיט וויי . . .

נאָר ס'איז דער מאמען נישט כאטערט
קין פרייד —
דאָס ליכטעלע פארלעשט זיך נאָך א הודש-צוויי
און ס'נעמט עס צו צוריק די ערד . . .

דער מאמען בלייבט אין הארין א ווונד,
וואָס היילט זיך נישט, זי נעמט זי מיט אין גרויב,
דער מאמען פלאפלט-נאָך אין שמויב
דעם עיפעלעם גערייד — — —
און וווּ זי שטייט און גייט,
זעט זי דאָס קינד פאר זיך
און השבונט אין געדאנק, זוי אלט עס וואָלט געווען אצונד, . . .
דער מאמען בלייבט א ווייטיק-שטריק ארום דער דיך . . .
דער מאמען בלייבט א טרויער-כמארע אין געמיט,
און פון די ליפן וויינט ביי איר אראָפּ א נישט-דערוונגען וויגן-ליד.

פאר מיין פענצטער שמייט א בלינדע מויער.

אין שכנות בלאַנדזעט עמען מיט די פינגער אף א
בריפיקן קלארנעם,

וויל אויסשפילן א גאמע...

אוי, מאמע,

זוי וואַלט אויפגעזונגען אט-די גאס, די גרויע —

ווען זי זאל האבן ברויט צו זעס!...

טרעפט אמאל, א קאטערינטישק
קומט צו גיין אין א באטאג —
גיבן זיך לאזן די קינדער
און ווי הינטלעך זיך א יאג.

און נאך איידער פון דער פלייצע
ס'רוקט זיין קאסטן זיך אראפ,
און נאך איידער ער גלייכט-אויס
דעם אלטימסקן און מידן קאפ —

רינגלט אים ארום דאס קליינווארג
מיט א נייגעריקן קריין: *עניו*
„שפיל אונדז, גאסטן דו גומער,
און דעם פאפוגיי אונדז וויין...”

וויי, ווי לאנג מיר ווארטן אף דיר,
און ווי לאנג אף דיין מוזיקן!
און דער אלטימסקער נעמט שפילן
און ס'פארטרויערט זיך זיין בליק...

און ס'צערופן זיך די הייזער,
און ס'צעפנט זיך די גאס,
אין דער הויך ווערט אליין ברייטער
אויך דער שמאלער הימל-פאס...

און די קינדער נעמט זיך דאכטן
אז די זון האט זיך צעשפילט,
און ס'וועט זייער גאס ~~נישט~~ שוין ~~אין~~ *אין 10.1*
~~אין~~ אין שאטנס איינגעהילט... *125*

און דער אלטער קאטערינטישק
וועט אזוי שוין שמענדיק שטיין
און די קאטערינקע דרייען —
פון דער פרי ביז זון-פארגיין...

טעג אזוינע

דער מאַג
איז צוגעבונדן אף דער קייט.

דער אויער
דאַרשטיקט נאָך מאשינען-רייד,
נאָך דער טראנסמיסיעס הילצערן זיפצן אין געיאָג.

די פינגער
צינדן זיך מיט טרויער
אלעמאַל,
ווען דער סירענע-רוף דערגרייכט פון מאַל —
און דעמאַלט שניידן טיפער פון דער קייט די רינגען...

מיר בענקען נאָך דער מיד, וואָס פלעמלט אין די גלידער
נאָך אן אַנגעפילטן מאַג מיט זיסער ביטער.
און נאָך שלאָף, וואָס גיסט פון פולע קאַנען פרישע כוחות...
(כאַטש מיר זענען שנימער
נישט אף אייגענע, אף פרעמדע פעלדער —
זענען אַבער אייגענע די לידער...)

* * *

הונגער-קאראוואנען
ציען-זיך אף אלע וועגן,
שניידן-דורך די פליינען.
(פון דער הויך פאלט א רעגן —
דאכט זיך, אז די הימלען וויינען . . .)

אין די שלייפן האמערט שמוס און שמאלין דאס מאַנען.
(אין די הערצער ליגן נאך צענויפגעוויקלטע די רויטע פאַנען...)

און דא קרעכצן גערטנער אונטער לאסטן פירות,
און דא גיסט די זון די זאנגען אן מיט זעט,
און דא כישופט פון דער ווייט א שמאַט פאלאצן —
אימלעכן א שמוב, א טיש, א בעט . . .

זינגען
און דא טראַגט זיך וואלד אף גרינגע כוואליעס,
און דא טראַגט זיך אויל און וויין און וואַל,
און דא לאַקן יום-טובדיקע קליידער,
און דא ווינקט דאס גליק פון הינטער ווענט קרישמאַל . . .

ווי שיין דו ביסט, קאנאדע, ווי באגערנסווערט!
נאָר אף דיין ערד,
אף דינע פליינען
די כאַזונטע,
וויינען
ווינדן . . .

דעמאנסטראציע

די רויטע פאָן גייט-אויף פון אונדזער בלוט ארויס,
און ווי וואַלקנס — רעגן,
מראַגט זי אַנוואַג אין איר שוים . . .

אף די וועגן
שוועבן-אום פארהארמעוועמע רייד,
און סלעכצט-ארויס פון הונגעריקע העלדזער
ווי פון א בייך-געשניצטער פלויט;
„א, לאַמיר מער נישט זיין צעשיידטן!“

ס׳זינגען-מיט
דער הימל מיט דער ערד . . .
(פון ביידע זייטן — פאליציי אף פערד.)

נאָר א סיגנאל
דערלאנגט א שפרייץ, א צייכן גיט —
און הענט באקאוועמע
צעהוליען זיך אף פלייצעס און אף קעפ,
ווי משאמעס אַנגערייצטע הינט,
די שארבנס קנאקן ווי די מעפ.

א מאמע דעקט מיט ביידע אַרעמס צו דאָס קעפל פון איר קינד.

א שאַס דערלאנגט א קנאל,
א קערפער טוט א פאל . . .
מילויפט . . .
מישרייט . . .
מי רופט . . .
א לעצטער „אויף“
שניידט-דורך די לופט.

א פרוי
אין א צעפליקטן שאל
פארברעכט די הענט
אין א געווין.

די זון פארגייט שוין, נאָר זי שיקט פון ערגעץ ווייט
א שמראל —
א גרום . . .
(ער וויקלט-זיך ווי א באנדאזש ארום א דורכגעשאַסענעם פויס).
סיקילט אן אַוונט-ווינטל, א צעשראַקנס,
רויטע טראַפנס
שנירלען זיך און בריען ווונדן אויס אין שטיין.
און צעגעשאַרט
צום ראַג
ליגט א געשאַסענער און ווארט . . .
סיבלומיקט-מיט מיט אים דער זינקענדיקער טאַג . . .

אויפשטיין

דער וועקער גיט מיך א ריס פונם שלאף,
מיט א וואנזיניק-בלעכענער גרילצערין.
אינס פארבילמעטן פענצמער
ציט זיך דער מאַרגן פארביי.

נאך פאכען אין שלאף מיינע אויגן,
אזוויי עלנטע לאַדנס אין ווינט.
אף יענער זייט וואנט צעוויינט זיך אין שלאף
און שפינט ווייטער מיין חלום א הונגעריק קינד...

* * *

מיין אויג וואַלט זשליצקען די קילע הויך,
כװאַלט דערטרינקען אין ליכט מיינע גלידער;
כװאַלט כאַפן א ווינטל ביים בלויען משוב
און אַרעפּשלעפּן אין דער גידער ...

נאָר דער טאַג פאלט-אַן אף מיר,
אין צילט זיינע בלוייענע שטיקער
גלייך אין מיין צאפּלדיק האַרץ אריין —
ביז איך פאל, ווי שיכור ...

איך פאר, פארטאג, פארדינגען מיינע גלידער.
די טראם-באן, דאכט, ווערט פון א שד געיאגט.
ס'נודעט מיך דאס ליד פון אירע רעדער.
אט-אזוי-א הויכט זיך אן מיין טאג.

די טראם-באן איז געפאקט מיט ארבעט-שקלאפן.
טויל מידע קעפ אף אקסלען באמבלען-אום
ווי מאריאנעסן, פונם נאענטן האפן
וועקט פון א שיק א וויינענדיק געברום.

אף די פנימער ליגט איינגעשנימן
פון נעכטן נאך די נישט-פארוועפטע מיד...
קומט פאר א קלויסמער — רירט מען אן דאס היטל,
(ס'איז פון געווינשאפט מער, ווי פון געפיל).

דאס הארין דער שטאטס קלאפט האסטיק אף די גאסן.
איר בלוט איז סאמע אויל און גאוואלין.
אין מוה פון דער שטאט — א שמענדיק בראזגען.
אין פולם — דאס רודערן פון א מאשין.

פלוצים — זע נאָר... ס'זיצט... ס'זיצט וואַנזעמי!
(ס'טוט א שניט א לאנג-פארשטילטער וויי.)
איך קוק אף אים און קען מיך גאָר נישט זעסן —
זיין האַלז, זיין נאָז און זיינע אויגן צוויי!

זיין שמערן, זיינע באַקן, זיינע ליפן, —
די וואַנזיעס דעקן-צו זיין ליפן-פאַר.
כ'זאָל מיך נישט שעמען, וואַלט איך מיך צעכליפעט
אַט-דאָ אין מיטן רעשיקן געפאַר.

וואַנזעמי פאַרט פארדינגען וווּ די גלידער.
זיין ארבעטס-פארטעך איז פון גרוי געוואַנט.
ער בויגט זיך איבער זיינע קני אריבער
און האַלט א מיטיקס-קעסטל אין דער האַנט.

ער זעט נישט, אַז איך האָב זיך צוגעקליבן
גאָר נאָענט צו אים מיט שטילע, שטילע טריט...
ס'דערמאָנט זיך: אוונקסט, ניינצן-צוואַנציק-זיבן — — —
כאַסטן — טויטן-קאַמער — און מער ניט...

ווער איז ער, אַט-דער שטילער האַרעפאַשניק?
און ווייסט ער, וועגן וואָס איך טראַכט אצינד?
דאָס האַרין דער שטאטס קלאַפט האַסטיק אף די גאסן,
מיין האַרין האָט זיך פאַרחלומט ווי א קינד...

גוט-מארגן, זון, א ליכטיקן גוט-מארגן.
 אט גיי איך צו דער ארכעט — זע, ווי כישפאן,
 ס'איז אנהויב טאג, נו— זינגט אין מיר א יום-טוב,
 כאטש וואס זיך פרייען איז דאך נישט פאראן.

דער טאג וועט אף מיר אנהויבן באלד רייטן
 און שמעכן מיט די שפארן אין מיין ריפ,
 כ'בין צוגעבונדן צו מיין בידנער פראצע,
 און פארקניפט מיט פיינען-פולע קניפ.

נאך קומסט דאך שמענדיק מיר געטריי אקעגן
 אנהויב טאג, אז כ'גיי אף ברויט-געיעג...
 שטיינער-שפיצן שמעכן און צעווונדיקן
 די באַרוועסדיקע טריט פון מינע טעג.

מיט וואס זאל איך דוך, ליבינקע, אנטפאנגן?
 נא, נעם דעם עפל וואס איך עס — ר'איז דיין —
 דאָס האַסטו דאָך אים באַחנט אין רויטן
 און אים אַנגעגאַסן מיט דיין וויין...

ליבערשט וואָלט איך איצט מיט דיר אוועקגיין
 און מיין חלום אַנקליידן אין וואַר —
 און זיך שפּיגלען אין דיין ליכטיק פנים
 און שמעקן דינע גאַלדנדיקע האַר.

זאַלסט מיך ווידער אַנגיסן מיט פריידן
 און ווידער מיר באַחנען דאָס געזיכט —
 ס'טריפט אף מיר א גאַנצן טאָג א לעמפל
 מיט א קרענקלעך-געל עלעקטרע-ליכט.

אוי, ווי ס'האַרץ ווערט אין מיר אויפגעקוואַלן,
 אז ס'פאַלט אמאָל א שטראַל אף מיין מאַשין —
 איך ציטער איבער אים, ער זאל נאָך בלייבן,
 איך פלאַמער אים ארום — א קראַנקע בין...

בלייב, איך בעט דיר, זאלן דיר נישט ארן
דאס רעווען פון די רעדער אין דער האסט —
איך וועל דיר באהאלטן אין די זשמעניעס,
א, ליכטיקער, א לאנג-דערווארטער גאסט...

איך וועל זיי נישט לאָזן דיר פארצוקן,
ווי זיי האָבן מיך פארצוקט שוין באלד...
איך בין א פארבלאָנדזעט היימלאַז לעמל
אין א וועלפישן מאשינען-וואלד ...

אז כ'קום צוריק ארויס פונם געמויער,
ליגט די שטאַט שוין אין פארנאכטן-נעץ...
צווישן מאָרגן מיינעס און דעם אָונט
איז דער טאָג א גרויער אינטערמעץ...

דעמאָלט הוידעט זיך א טונקלער הימל
אין דער לופטן ווי א שטומער גלאַק,
ביזע נאָר, ווי ס'שפיגלט זיך די שקיעה
אין די פענצטער פון א הויכן שטאַק.

גיסט מיר, איידער דו פארגייסט אינגאנצן,
א קוש די אויגן, ווישסט מיר אויס א טרער — — —
אוי, ווי ס'ווילט זיך מיר נישט איצט אריינגיין
און א גאנצן טאָג נישט זען דיר מער...

נאָר לאַמיר זיך, מיין טייערע, צעקושן —
אט איז שוין דער צען-שטאַקיקער קאלאָס,
ווי איך בייט אויס דאָס גאַלד פון מיינע יאָרן
אף קופער-טשערעפלעך, אף ווייס-איך-וואָס...

לאַמיר זיך געזעגענען, געטרייע.
קיינער ווייסט נישט, ווי ס'טוט מיר ווי...
ביזל נאָך דיר בענקען ווי נאָך א געליבטער,
די פלייצע איינגעבויגן ביים געניי...

ס'האט זיך איר די נאכט געחלומט,
אז זי גלעט א געליכטנס קאפ
ביי זיך אין שוים...

ס'האט זיך איר די נאכט געחלומט,
אז זי האלט אף אירע קני
א קינד, אן עופעלע —
ס'שמיכלט שוין און שמרעקט צו איר די הענטעלעך...

די מיידלעך זינגען ביי דער ארבעט,
זי איינע איז שמיל.
די נאדל פלאנצערט זיך צעווישן אירע פינגער,
ביז דער טאג פארבליט,
נאך איידער ער האט אויפגעבליט אינגאנצן...

אפן וועג אהיים
פאלט אומעטיקע שוין פון דער פארגייענדיקער זון
אף אירע האר...

ס'איז נאך א רעגן,
די רינזעס וויינען...

און פאר א בלומען-פענצטער בלייבט זי שמיין פארטראכט;
פארוואס איר גליק איז נאענט נאר אין חלום...

די זון פארגייט שוין ערגעץ

די זון פארגייט שוין ערגעץ
הינטער מויערן שמיין.
אין א הויכער שורה פענצטער
שפיגלט זיך איר פארגיין.

די זון פארגייט שוין ערגעץ —
אין כ׳האב זי נאך היינט נישט געזען.
כ׳זוייס נישט, צי דער טאג איז א טריבער,
צי א ליכטיקער געווען.

איך פארייס דעם קאפ צו די הויכן —
דער הימל איז גרוי און פארטראכט.
איך היינט איז מיין טאג געווען
א צעצויגענער פארנאכט.

איך פארייס דעם קאפ צו די הויכן —
נאך דער זונס כאַטש אָן איינציקן שטראל.
ארום פאלט-צו די נאכט,
שטיל, ווי שנייען-פאל.

מ י י ן פ ר י י ד

דער זויטיק ברומט אין מיר
ווי הונגעריקע בערן.
נאָר מיין געוויין איז אַ שטילער —
קיינער זאָל אים נישט הערן.

צעוויגט זיך אין מיר דער טרויער
און וויל ארויס פון די ברעגן —
כוואַליעט ער צו צו די אויגן,
נאָר ער קען זיי נישט איבערדעקן . . .

פון מיר קלינגט נאָר אַמאָל ארויס,
אזוויי א קינדעריש לאַכן, מיין פרייד,
זי צעפראַלט אירע בלויע פליגל,
פלאַטערט-אויף א רגע און פאַרגייט . . .

א ווע 5 ט . . .

מיידלעך טראגן עפל אין די הענט און זינגען.
(קאנאנען-העלדוער גענעצן אף מיר מיך צו פארשלינגען.)

א וועלט מיט זון-פארגאנגען און מיט צווייט.
(ס'לויערט נאך מיר עמעצער אף שריט און טריט...)

א וועלט מיט פעלקער-גערטנער, מיט פאלקלארן.
(ס'לאקערט עמעצער נאך מיינע אויפגעבליטע יארן.)

א וועלט מיט שאפעס ספרים דורות-אלטע.
(ווי זאל איך דיך, לעבן מיינס, באהאלטן?)

א וועלט מיט ליפן-רויון און מיט גלידער-ליין.
(דאס הארץ מיינס כליפעט שווער און וויל גאר
נישט אנטשמילן . . .)

איך בין יונג און איך גיי אפן לעבן
מיט אויסגעמאסטענע טריט.
ס'לויערן נאך מיר נעצן,
נאר פאנגען לאז איך מיך ניט.

איך האב נאכנישט געטרונקען
דעם לעבנס רויען וויין.
איך שמאכט ווי אין א תפיסה
נאך דער זונס צעבלענדטער שיין.

די ליכטיקייט די מידע
פון נאכן זון-פארגאנג,
דעם טאגס א לעצטער שמייכל —
אט-דאס איז מיין געפאנג,

מיין טאג איז פארשפונען אין שאטנס,
מיינע גלידער בלייבן דערפון.
ווי צווייגן ציען זיך מיינע הענט
צו דער זון, צו דער ליכטיקער זון.

איך האב נאכנישט געגעסן
דעם לעבנס האניק-נים,
(מיר ווונדיקט אינס לייב
א טיפער דארן-ביס).

די וויינפערלעך פרייד פונם לעבן!
די זאפטיקע עפל גליק!
כיוועל פון די הענט און קנעכל
צעריוסן, צעפיצלען די שמריק.

אונטערן ליכטיקן הימל
הפקרט-אום דער רויב,
איך וועל מיין האלדז נישט שמרעקן
ווי אין שוחטס האנט א מויב.

מיט ווונדערלעכע לענדער
 איז די וועלט באזיט,
 מיט מינענדיקע ווייטן
 באשפונען און באשפרייט.
 וואלט איך האבן פליגל —
 אך, וואלט איך געפליוגן
 ס'האט צו ווייטע פרעמדן
 נאך קינדווייז מיך געצויגן.
 איבער מיינע קינדער-יאָרן
 הענגט אַ מוטנער הימל,
 וויפל טרוימען זענען שוין
 פון דעמאלט איינגעדרימלט...

מאַדנע קרייצן זיך די וועגן
 אין דער גרויסער שטאָט,
 דער מױט מיט טויזנט אויגן
 לױערט אַף אױטלעכן טראַם.

איך בין נאָך ווייט פון שטאַרבן,
 איך שטיי אין סאַמע בלי
 פון מיינע זיבן טרוימען.
 איך כאַווע זיי מיט מי.

נאָר מאַמער וועט דערבאָן קיין 6.16 אויף
 דער מיט-מיד אין זיין שניט,
 אין מיט זיין קאַסע איבערשניידן
 מיינע יאָרן אין דער מיט —

לעבן 1855

האָב איך אַ בקשה
 צו אייך, אַ גוטע פריינט,
 (ס'איז ניינצן-זעקס-און-דרייסיק,
 צען טעג אין יוני היינט.)

אין אַן אַנהויב מאַרגן
 — כ'בין עס אפשר נישט ווערט —
 טוט מיר, וואָס מ'דארף דאָרט פון
 און גיט מיך אַפּ צוריק דער ערד.

זאל דער אַרקעסמער באַשטיין
פון צוויי — אַ פלייט מיט אַ פויק.
זאל זיך נישט שפיגלען אין מעש
דאָס ליכטיקע הימל-אויג...

זאל זיך מיט אירע טרעלן
נישט שעמען די דינע פלייט...
און זאל די פויק זיך אירם טון
שמיל, נאָר פארעקשנמעהייט...

זינגט מיר נישט קיין טרויער-מארש,
נאָר שפילט מיר „אאזעס מויט“.
כּהאַב עס אין האַרציקע רגעס
שוין טייל פון אייך פארטרויט.

זאל מען נאָך מיר נאַכזאָגן
נישט מער ווי ווערמער צוויי:
„ריאיז מויט אונדז מיטגעגאַנגען,
נאָר קיינמאַל נישט אין ריי...“

זאל מען נאָך מיר נאַכזאָגן
בלויז אַט-דעם האַלבן שבח.
פאַר וועמען דאָס איז ווינציק —
פאַר מיר איז עס אסך...

און נאָך די עטלעכע ווערמער
די אמתע אַט-די —
וועט זיך אַף מיין קבר
לעגן דער מאַרגן-פרי . . .

פון זיינע בלויע אויגן
וועט פאלן טרער נאָך טרער
אַף מיין פאַרשניטן לעבן
אונטערן בערגל ערד...

פון זיינע בלויע אויגן
וועט פאלן אַ היים געוויין
אַף מיין פאַרשניטן לעבן
אונטערן קבר-שטיין.

עפנט זיך, טויערן, עפנט זיך אויף,
כיבין א וואַגלער פון דער פרעמד.
כיטראַג א געירשטן שמעקן אין האַנט,
און אפן לייב — א געבעטלט העמד...

צוגעכוואַליעט מיך צו אייך
האַט דער שטורעם-פלאַקער.
ער האַט זיך טיף אַריינגעשניטן
אין מיין האַרץ און עס צעאַקערט.

כיוויל מער נישט לאַזן זיך מיטן ווינט
און אף בעטל-ברויט זיך שפייזן.
נאָך זומפן-רויכן, וואָס וואַרגן — ווי זיס
איז דער ריח פון שווייס און פון אייזן!

פונדאנען איך קום איצט, מינען זיך טרוימען
ווי פוילעניש באַנאַכט, וואָס פאַרפירט,
דער שענדער מיטן בלענדער זענען
אין גילדענע מאַגעס איינגעצירט.

עפנט זיך, טויערן, עפנט זיך אויף,
כיבין א וואַגלער פון דער פרעמד.
כיטראַג א געירשטן שמעקן אין האַנט,
און אפן לייב — א געבעטלט העמד...

9.1929

א שניי! א שניי! דער ערשטער שניי!
א גליק האט מיך געטראפן!
(די שיד צעלעכערט און צעפליקט,
דער מאנטל — אויסגעקראכן.)

אין דער לופטן מילעכלעך
מאלן גרייפעלעך שניי.
(ס'איז מיר נאס, אוי, אין די שיד
און אן אויער טוט מיר וויי.)

אף אימלעכן צווייגל — א קישעלע שניי,
א קוטשמע — אף אימלעכן סלופ.
א רייז-געוואשן ציבעלע
שפרייט זיך פאר אימלעכער שמוב.

ווייסע פליטערלעך פאלן,
אזוויי פוך פון א שוואץ.
(סישמעכן מיך די זיימן
ביי אימלעכן דריטן שפאץ.)

א שניי! א שניי! דער ערשטער שניי!
א גליק האט מיך געטראפן!
די שיד צעלעכערט און צעפליקט,
דער מאנטל — אויסגעקראכן...

נו-יא, אז כניי-אום הונגעריק אין פירות-פולע גערטנער,
אף פעלדער, אַנגעלאָדענע מיט שאַרכנדיקן ברויט —
פאשעט זיך אן אומעט אין מיינע אויגן, די פארטרערטע,
און ס'ברענט אין מיר דער ווייטיק ווי אין אויל א קנויט.

ll.)

נו-יא, אז איך אליין טאָר גאַרנישטעכארירן,
(ווי דער פארצייטיקער אומגליקלעכער טאנמאל),
כאַטש איך אליין האָב אַנגעטאָן די לאַנען אין קאַלירן —
קוועלט אין מיר דער צאַרן ווי א קוואל . . .

די גערטנער פרייכן אונטער זייער שווערער שפע,
מיט זאפטן אַנגעגאַסן פלאצט אין פעלד די זאנג — — —

איך הער אין פּרילינג-שמורעס מיין געזאנג,
און מיין צאַרן — אין די דונער-רייפן . . .

ווער דארף עס וויסן, וואס ס'טוט מיך וויי ?
איך בלאנקע-אום אין א געוויכער שניי,
נאָר כ'טראַג דאָס האַרץ צעעפנט און צעשפראַליעט,
און שמענדיק גייט פון אים א ליבע-כוואליע.

מיין הארץ איז נישט קיין שארף-פארשניצטע פויסט;
מיין הארץ איז אַפן, ווי ביים ים א הויז;
ס'פאַרען זיך דאָרט דינע-דינע ווינטלעך
און ליכטיק איז אין אלע זיינע ווינקלען.

די פינצטער שמואָרצט מיין אויג,
אפילו אז ס'ליגט אָף מיר דער אומעט
ווי אַ הרובע ציגיינערישע בויד,
וואָס איז אין אַ פארפלייצונג אָנגעשווומען.

ס'לעגט זיך ווי אַ שטיין
אָף מיין ברעם דאָס מינדסטע טרויער-זעמדל,
ווי אָף אַן איידל בלימל פינגער-ציין,
ווי בלוט אַ פלעק אָף אַ ווייסן קינדער-זעמדל.

כ'וואַלט וועלן ...

כ'וואַלט וועלן, אז מיין ליד
זאל שרייען און זאל וועקן,
אזויזוי מזועקט אן אנטדרימלען
אין א וואלד, וואָס ברענט ביי די ברעגן ...

און אז מיין ליד זאל שאלן
ווי א געשייערמער טרומיט —
דער דערוואכטער זאל זיך א ריס טון
און דערזען, אז א שריפה גייט ...

און ווי א פאָן זאל פלאטערן
מיין ליד, און ווייזן דעם וועג
דורך ווארגנדיקע רויבן
צו ליכטיק-בלויע טעג ...

מיין ליד, מיין דינס

הער זיך צו צו ראָזנפעלדס
און באַוושאַווערס געזאנגען,
העפט זיך צו צו זיי, מיין ליד,
און פלאַמער נישט אוועק ...
פון זינט דו ביסט ווי א קאַרנבלימל
אין מיר אויפגעגאנגען,
קוק איך אלץ אף דיר מיט ציטער,
קוק איך אלץ מיט שרעק . . .

צאפֿלסט אין מיר ווי א וואַג,
א וואַג פון פרייד און פרויער,
אין ווונדיק ווי מיין בענקשאפט
ליגט אף דיין שאל מיין וואַרט.
איידער דו וועסט גרייכן,
ליד מיינס, צו אן אויער —
רייס זיך נאָר נישט איבער
אפן דינסטן אַרט . . .

איך שטיי אין אַסיען-ווינטן —
 א ביימל איינגעבויגן.
 דו שפילסט אין מיינע זאפטן
 און ווארטסט אין מיר, מיין ליד . . .
 אז ס'זעלן קומען ווי די פּרילינגס
 פּאַנען אַנגעפּלויגען —
 זאַלסטו נישט בינדן מיר די הענט,
 נישט צאמען מיר די טריט . . .

איך זע דיך, ליד מיינס, אין א וואלד
 פון שמענדיקער סכנה;
 דער וואלף פון טרויער לזיערט
 אפן ציגעלע פון פרייד . . .
 איך היט מיט איינז ליכטיקע
 אין וואכיקע ווי פאַנען,
 און אף דיין פאשע שטיי איך
 אזויווי א פאסטוך שטייט.

מיר ווילט זיך נאך דיך טראגן
 ווי לאזונגען אף שטאַנגען,
 מיר ווילט זיך דיך דערפירן
 צו א זונענדיקן ברעג . . .
 הער זיך צו צו ראַזנפעלדס
 אין באַוושאַווערס געזאַנגען,
 העפט זיך צו צו זיי, מיין ליד,
 און פלאמער נישט אוועק . . .

ע ר נ ע ז . . .

ערגען טרעפט אצינד
א באַמבע א יונג מאסלינגע-ביימל,
אַנגעטאָן אין ערשטע צוויטן, ווי אין א חופה-קלייד...
צי א טראַגעדיקע קו,
אינמיטן אן ערב-מאמע-מו ...

צי א פיצל קינד,
אינמיטן זיינע פלאפל-רייד ...

ערגען פאלט א זעלנער איצט אזויווי צו א תפילה,
אַבער נישט פאר גאָט,
נאַר פארן טויט ...

ווינטער־לעך קילע
כאפן-אויף זיין לעצטן אַמעס-צימער ...
און ערגען אין א שטיינערענער שמאַט
בלאַנקעט-אום א מיידל — אין לבנה-פלימער ...

אף ערנאר אנדרע'ס טויט

פארבלומיקטע טויען אפן זאמד,
וונדיקע טראַפנס ...
דער באגין קניט —
א ליכט, א שווארצם, דער ערד צו-קאפנס ...

א געשענדטער גוף, אין ^{עולם} פארדרייט,
דער אַפגעהאַקטער קאַפּ — אין שמויב,
דער חלום — איבערגעבראַכענע פליגל
פון א געטוימער טויב ...

די זון האָט געשיקט איר ערשטן שמראַל —
אין ער צוריקגעקומען מיט א געוויין ...
האַט זיך די זון פארמונקלמ,
אין גענומען צוריק פארגיין.

דער הימל האָט צעעפנט די בלויע אויגן,
און זיי צוריק פארמאכט — — —
איידער דער טאָג זאָל אזוינס דערזען —
זאָל בעסער בלייבן נאכט ...

א שטערן פאלט

שמערן-דימענמלעך פינמלען,
ווי זילבער-מאָן די גרויס.
ווי-נישט-ווי א שמערן
צאפלט און פאלט און — אויס . . .

וועמעס שמערן ביסמו ?
וועמעס לעבן לעשט זיך אצינד ?
צי ביסמו נאָר א חלום,
וואָס לעשט זיך און פארשווינדט ?

א לעבן צי א חלום —
וואָס איז דער אונטערשייד ?
וואָס טויג א מענטש זיין לעבן,
אז זיין טרוים פארגייט? . . .

וועגן דעם מענטש

דער מענטש איז, נארעניו, די ווילדסמע היה,
און ער איז, פאלג מיך, גארנישט גאָמס כאשאף,
דאָס האָט גאָר אָפּגעטאָן אַ ליץ, אַ טייוול:
דערטאָפּט, דער רוה ווייסט וווּ, אַ פעסל צײַן,
און אָנגעהויבן זשליאָקען, אין זיך גיבן,
ביז ס׳האָט זיין האַרץ דערשטיקט דער בראַנפן-ברען:
„איך וועל נאָך דער וועלט אמאָל באַווייזן!
איך וועל נאָך באַווייזן, וואָס איך קען!“

די מעשה פון בראשית, אדם, חוה —
דאָס האָט דער מענטש אליין אָף זיך פארטראַכט,
כדי די טייוול-מעשה צו פארדעקן;
נאָר ער, דער טייוול, האָט דערפון געלאַכט,
וואָס אַרט אים, זאָגט ער, דאַרמין כבא-מעשות —
אבי ר'האָט, זאָגט ער, זיינס שוין אָפּגעטאָן,
דער מענטש וועט אומגיין עד סוף כל הדורות
אין פלייש — דאָס רשעות, אַ פארסמטער שפּאַן ...

ווייסט, צו-וואָס ער דארף דעם זונען-שמערן,
און צו-וואָס דעם הימלס ליכטיקייט ? —
צו שמידן שווערדן, זיך צו קענען ניווקן,
און פענשן איינס דאָס אנדערע — א קייט,
כדי צו זען, ווי מער און בעסער שלעכטס טון —
אַט צו-וואָס ער דארף דעם ווייסן מאַג;
אנדערש וואָלט אים נישט דער שלאָף באקומען —
טרעפט אים דאַרטן, ווי ער איז, א קלאַג . . .

דעם פינזל-פיר פון זיבן צענדליק גאַיאים,
און אפשר מערער נאָך — וואָלט מען באדארפט,
צו פארצייכענען, ווי ער, לדורות —
דאָס, וואָס סיטוט דעם מענטשנס רשעות-שארף,
מיט באַמבעס רייסט ער אויף זיין שכנס שטיבל,
און פליקט-אויס א פוס דער קו אין שטאל,
און צעפיצלט זיינע פיצלעך קינדער —
און רעדט זיך דווקא שטילערהיים, אָן גאל,
און לאכט זיך א געלעכטערל אף פוטער,
און לייענט זיך אָן מיט בערג לימעראטור —
און רופט זיך אנדערש נישט, נאָר האַמאָ סאפיענס,
און אנדערש נישט, נאָר קרוין דער קרעאטור.

דער מענטש האָט זיך א גאַט, א געין באשאפן,
צו ווייזן — ר'האַט א חיש פאר טראנסצענדענין,
ער רופט אים מאמאָן, גאַט פון אלע געמער,
און מאנצט אים הייסע, עקסאלטירמע מענין,
ווייל מאמאָן פאָדערט מענטשן-העקאמאָמבעס;
מולך פון אמאָל איז געווען א שנעק;
וואָס פלעגט דען מולך עסן — פיצלעך קינדער ?
ביי מאמאָנען האָט דאָס די ווערט א דר...
...

גריין, מיין קליין פארמעגן,
ווי א לאַנקע גריין,
זיי דעם דינד א פאשע
און א בלוס דער בין ...

און א בעכער טרייסטונג
דעם עלנטן טראג-צו —
פאל אים אן מיט גלויבן,
גיס אים אן מיט רו.

גריין, מיין קליין פארמעגן,
מיין נבואה, בלי,
שפיל-אויף, מיין פלייט-געצימער,
ווי א שוואלב אין מאַרגן-פרי.

די ווייטע לאַנקע פון מיין האַפענונג
שפּרייט זיך אויס פאר מיינע אויגן.
דער סאַמעט-גרינער באַרג אינמיטן
וועט זיין שטאַלצן קאַפּ נישט בויגן ...

אויסגעצירקלט ליגט דער הימל
איבער דער ערד און די מענטשן-זאַנגען.
איך צימער מיט די באַגינען-בלויען
און בלוטיק מיט די זון-פאַרגאַנגען ...

כ'האַב מיר אפּך שוין פירגעחלומט,
און מיך גענאַרט אין מיינע טרוימען.
דערפאַר באַלייטן מיך טרויער-ווינטן
אף די וועגן פון די לענדער-זוימען ...

כ'רעד שטיל, אזויווי אלע גערעכטע,
כאַטש ס'זאַמערן אין מיר אזויפיל פיינען.
פון ערגעץ שטראַלט אין מיר אַ גלויבן
מיט די וונדערלעכסטע שיינען . . .

כ'שפּרייט זיך אויס — אַ גרינע לאַנקע —
מיין האַפענונג אף גרויסע פריידן.
כ'האַב געוועבט אזויפיל טרוימען —
אלע וועל איך זיי באַשיידן ...

פ א ר צ י י כ ע נ י ש

8-זוו

- 7 — — — — — אין די שטילע נעסטן
- 8 — — — — — ס'איז מיר —
- 9 — — — — — כ'בין א יונגער וואנדערער
- 10 — — — — — ווער ס'וויל גאלד און זילבער
- 11 — — — — — וואס כ'האב ליב —
- 12 — — — — — פארמאג —
- 13 — — — — — אליין ...
- 14 — — — — — דאס ווארט מיינט —
- 15 — — — — — פון די צווייגן קאפעט אוונט
- 16 — — — — — נעם-אריין —
- 17 — — — — — מיין ליד —
- 18 — — — — — וואלט איר זיין א פאסטור
- 19 — — — — — אז ווי צו מיינע יארן
- 20 — — — — — קי —

דארף

- 23 — — — — — א גוט-מארגן אין דארף
- 24 — — — — — בוקאווינער לאנדשאפט
- 25 — — — — — א דארף אין בוקאווינע
- 26 — — — — — דאס פויערל —
- 27 — — — — — א שריפה אין דארף
- 29 — — — — — א פארנאכט אין דארף
- 30 — — — — — אסיען-פעלדער —
- 31 — — — — — אסיען-פארנאכט —
- 32 — — — — — דורך דער לאַנקע א טיכל גייט
- 33 — — — — — לאסטשעט מיר א דוינעלע
- 34 — — — — — דוינע, דוינע, טיוער ליד
- 37 — — — — — כ'האב איר היינט א בריוו געשריבן
- 38 — — — — — ס'איז מיר ווינד און ס'איז מיר וויי
- 39 — — — — — אפן ביימעלע א שוואַלב

שמעטל

- 43 — — — — — אפן געלעגער
- 45 — — — — — ערשטע שפראַצן פון מיין ליד
- 46 — — — — — פרימאָרגן אין שמעטל
- 47 — — — — — מארק —
- 49 — — — — — פארנאכט אין שמעטל
- 50 — — — — — א מעשה מיט אן אפלינקע
- 52 — — — — — דער שמערנצייילער
- 53 — — — — — זעלבסט-פארטרעט פון א געוויסן יידישן דיכטער
- 54 — — — — — הירושת זיד נישט
- 56 — — — — — זינגט דאס פייגעלע טיריליי
- 58 — — — — — איר בין באשידן צעיומטובט

מאמע זון

- 61 — מאַרגן-טוי — — — — —
62 — די זון — — — — —
63 — א זון מיט א רעגן — — — — —
64 — שפּאן אײַך מיר אזוי אוועק — — — — —
65 — ערשטע זאַרעם אַף די פעלדער — — — — —
66 — שיין, טאַקע זייער שיין — — — — —
67 — דעמער — — — — —
68 — אַף א שפּיץ פון די קאַרפּאַטן — — — — —
69 — קאַרפּאַטן-לאַנדשאַפּט — — — — —
70 — פּאַרטאַג אין די בערג — — — — —
71 — דריי-אַייניקייט — — — — —
72 — וואָס טויגן מיר פּאַלאַצן? — — — — —
73 — דער טאַג איז א בעכער מיט זונען-וויין — — — — —
74 — מאמע זון — — — — —

פרעמד

- 77 — פּאַוע שטילער סטעזשקע — — — — —
78 — אפן זוים פונם טאַג — — — — —
79 — אײַך גיי שטיל אדורכן לעבן — — — — —
80 — ביי מיר אין בלוט — — — — —
81 — אַף פּראַרלס טויט — — — — —
82 — כ'וועל פּילגערן צו מיין מאמעס קבר — — — — —
83 — דער עלנטער זינגט — — — — —
85 — פון דער היים א שרױבן — — — — —
86 — בלעטלעך פון טימאַטיי — — — — —
87 — מיין בענקשאפט — — — — —
88 — נו, פלי זשע, פלי, מיין בריוועלע — — — — —
89 — ביסט א טייער מיידל — — — — —
90 — האלבע-נאַכט-באַלאַדע — — — — —
91 — חלומות — — — — —
92 — צירקאַפּנס דער שטיין פון מיין דאַליע — — — — —
93 — פּאַרנאַכט — — — — —
95 — די פּאַרנאַכטיקע הימלען — — — — —
96 — וואָס וויל אײַך דען מער? — — — — —
97 — ווען ? — — — — —
98 — תפילה — — — — —
110 — יידיש איז מיין מאמע — — — — —
101 — שבת-באַלאַדע — — — — —
103 — א בריוועלע — — — — —
104 — פון בריוו צו לייבקען — — — — —
108 — נישט דאַרט איז מיין היים — — — — —

אין חושך

- 111 — עפנט די טיר — — — — —
112 — נאַכט, געטרייע מאמע — — — — —
113 — ליבע-לידער שלומערן אין מיר — — — — —

- 114 א הונט האָט מײַד דערזען און איז אַנטלאָפֿן —
 117 אײַד צײַטער — — — — —
 118 וואָלפֿורגיס־נאַכט — — — — —
 120 געטאָווױזע — — — — —
 121 כ'שטרעק־אױם צו דיר מײַנע גלידער — — —
 122 פֿאַרוואָס צעוויינט זײַך מײַן האַרץ? — — —
 124 נײַטינקע, מײַן האַרץ — — — — —
 125 אפֿן באַרנד־אַראָפֿ פֿון מײַן געמײט — — —
 126 די נאַכט — — — — —
 127 שטערן, שטערן... — — — — —
 128 אײַן חושד האָט די וואַרצלען דער קאַיאָר — — —
 129 שובֿי נפֿשי לַמְנוּחֵיכִי — — — — —
 130 גרײַנע בלעטער, לײַפֿע־צױיט — — — — —

אײַן וואָלד

- 133 אַוונט אײַן וואָלד — — — — —
 134 תּחִילַת נאַכט — — — — —
 135 מײַטזומער־נאַכט — — — — —
 138 א בעל־דרשן — — — — —
 139 א יאַגדע — — — — —
 140 עלפֿן — — — — —
 142 וואָס האָסטו זײַך, טײַכעלע, אַווי — — — — —
 143 א מוראַשקע שלעפֿערט־אײַן אײַר טעכטערל — — —
 145 — — — — —
 147 באַרנד־נאַלד — — — — —
 148 א טרעל — — — — —
 149 א ווינטל האָט באַנאַכט צעקעמט — — — — —
 150 די זון וועקט מײַט א קוש — — — — —

מײַן גאַס

- 153 פֿון אײַבער יעדער טיר — — — — —
 154 דאָ בלײַען נישט די קינדערלעך — — — — —
 155 סײַ ס'איז פֿרײַלינג גרײַנגער — — — — —
 156 די מאַמעס קינדלען דאָ — — — — —
 157 די קעלערדיקע שטיבער — — — — —
 158 דאָ דײַסט־אַראָפֿ — — — — —
 159 ס'טרעפט זײַך אָפֿט — — — — —
 160 פֿאַר מײַן פענצטער — — — — —
 161 אַ קאַטערײַנשטשיק — — — — —
 162 טעג אַווינע — — — — —
 164 דעמאָנסטראַציע — — — — —
 166 אױפֿשטײַן — — — — —
 167 וואַנזעטי — — — — —
 169 גוט מאַרגן, זון — — — — —
 171 א נײַטאַרײַן — — — — —
 172 די זון פֿאַרגײַט שױן — — — — —
 173 מײַן פֿרײַד — — — — —

174	— — — — —	א וועלט
175	— — — — —	א פלייט מיט א פויק
178	— — — — —	עפנט זיך, טויערן
179	— — — — —	ערשטער שניי
180	— — — — —	נריא
181	— — — — —	ווער דארף עס וויסן
182	— — — — —	די פינצטער שמארצט מיין אויג
183	— — — — —	כ'וואלט וועלן
184	— — — — —	מיין ליד, מיין דינס
186	— — — — —	ערגעץ
187	— — — — —	אף עדנאר אנדרע'ס טויט
188	— — — — —	א שטערן פאלט
189	— — — — —	וועגן דעם מענטש
191	— — — — —	גרוין, מיין קליין פארמעגן
192	— — — — —	די לאַנקע פון מיין האַפענונג